

VARSUVOS BLOKO KARO VADU KONFERENCIJA

RYTŲ EUROPOS REIKALAI AMERIKOS KONGRESO ATSTOVŲ RŪMŲ KOMITETE

Birželio 7 d. įvykusiame Jungt. Valst. Kongreso Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komiteto Europinio Pakomitečio viešame posėdyje buvo išklausti pakviestų ekspertų pareiškimai ir jų atsakymai į paklausimus apie naujausių politinių reiškinų poveikį politinei Rytinės Vidurio Europos padėčiai.

Sis oficialus išklausymas ir svarstymas vykdomas pavedimu Atstovų Rūmų pirmininko J. W. McCormacko, kuris dar šių metų pradžioje palankiai priėmė Vliko ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininko V. Sidzikausko siūlymą, skatinusį Atstovų Rūmus ryškiau atkreipti dėmesį į tos Europos dalies padėtį. Medžiaga tuo klausimu rinkti ir studijuoti pavesta Europiniam Pakomitečiui, kuriam pirmininkauja atstovė Edna Kelly iš New Yorko.

Lietuvos ir apskritai Baltijos kraštų klausimai šiuo atveju susieti su platesnės apimties ir didesnės reikšmės reikalais — visos Rytinės Vidurio Europos padėties persvarstymu. Baltijos kraštų klausimas svarstyme užėmė ryškia vietą: du iš penkių kviestų ekspertų buvo šių kraštų atstovai, ir pačiai ekspertų grupei vadovavo Vliko-PET Seimo pirmininkas V. Sidzikauskas.

Atstovų Rūmų Europinis Pakomitetis šiuo metu itin kreipia dėmesį į Nato krizės poveikį Europos vienijimo galimybėms. Birželio 7 d. posėdyje buvo išklausti samprotavimai šiais klausimais:

- 1) Nato poveikis Rytinėje Vidurio Europoje, — ekspertų grupės pirmininko V. Sidzikausko analitinis pareiškimas;
  - 2) Ar Europoje atslogo komunistinių režimų karinė grėsmė — prof. Richard S. Starr (iš Emory universiteto, Atlanta, Ga.) išsami studija;
  - 3) Europos iki Uralo sąvoka, — buv. Rumunijos užs. reik. ministro K. Visoianu analizė;
  - 4) Ekonominis veiksmų reikšmė Europos vienijimo besiekiant, — Aleksandro Kuett, PET Seimo ekonominės komisijos pirmininko (estu atstovo) analizė;
  - 5) Tolesnė Jungtinių Valstijų politika Europoje, — prof. Ferenc Vally (iš Massachusetts universiteto) pareiškimas.
- Apie posėdį ir numatytą jo turinį buvo iš anksto pranešta The Washington Post dienraštyje. Posėdyje buvo daug klausytojų-stebėtojų. Jų tarpe pastebėta ir Sovietų Sąjungos bei Lenkijos ambasadų pareigūnų. Spaudos ir ambasadų atstovai uoliai apsirūpino pateiktųjų pareiškimų tekstais. Visa posėdžio medžiaga bus atspausdinta specialia Atstovų Rūmų leidinyje. (E)

Svetimų valstybių konsulai New Yorke pagerbė miesto merą

Svetimų Valstybių Konsulų Draugija New Yorke birželio 8 d. vakare Hotel Americana suruošė pagerbimo vakariene naujam miesto burmistrui John V. Lindsay ir poniam. Dalyvavo per porą šimtų konsulų su poniomis, kurie atstovavo septyniolika šalių. Kartu su majoru pagerbime dalyvavo svarbesnieji miesto vadovybės pareigūnai ir New Yorko Miesto Konsularinio

IS VISO PASAULIO

BOMBEJUS. — Indijoje susidūrė du traukiniai. Užmuštų buvo 100 asmenų, sužeistų — 120. Nelaimės priežastis buvo smarkus lietus, kuris sugadino signalų sistemą.

CUCHI. — Pietų Vietname Amerikos karinis teismas nubaudė jauną kareivį, kuris atsisakė nešioti ginklą, sakydamas, kad karas esąs nemoralus. Jis gavo vienus metus kalėjimo ir jo karinis laipsnis buvo numuštas.

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekretorius U Thant pareiškė, kad Kipro saloje padėtis tarp graikų ir turkų nepagerėjo, bet dar daugiau įsitempė.

MASKVA. — Sovietų aukščiausios tarybos rinkimuose Maskvoje balsavo ir nuverstai valdžios buvę nariai Nikita Chruščiovas ir Viačeslavas Molotovas. Maskviečiai Chruščiovą pasitikė plojimais.

HONG KONGAS. — Labai smarkus lietus sukėlė Hong Konge staigų potvynį, kuriame žuvo 56 žmonės. Susisiekimai gatvėse sustojo ir miestui padaryta daug nuostolių.

ROMA. — Savivaldybių rinkimuose Italijoje balsavusių skaičius dėl didelių karščių buvo gan mažas. Rinkimų rezultatai paaiškės šiandien.

MADRIDAS. — Besklaidydamas studentų demonstracija ispanų policija primušė du čekoslovakijos filmų delegacijos narius, kurie pasimaišė gatvėje. Ispanijos vyriausybė nukentėjusių atspasė.

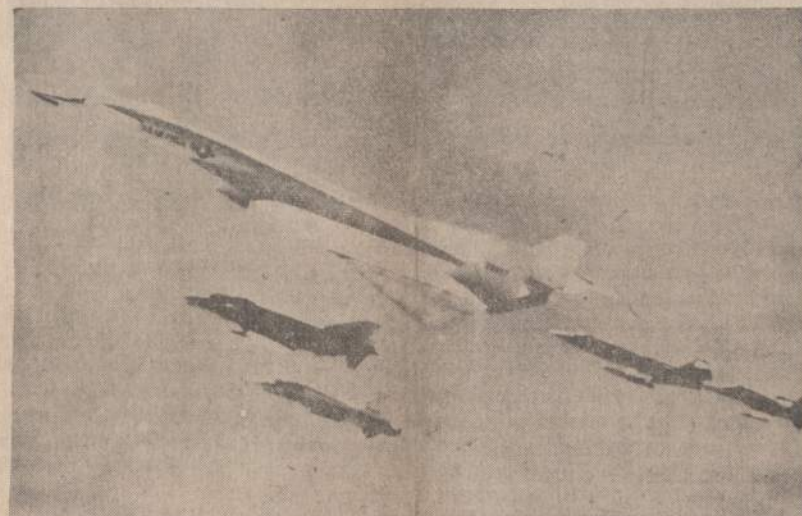
LONDONAS. — Pietų Arabijos užsienio reikalų ministeris pareiškė, kad Pietų Arabija, tapus 1968 metais nepriklausoma, prašys Amerikos garantijų savo saugumui.

MBEYA. — Tanzanijoje žmonės labai šiltai sutiko New Yorko senatorių Robertą Kennedy. Jo atvykimo proga buvo paskelbtos atostogos, žmonės gatvėse šoko ir dainavo.

Korpuso Komiteto nariai. Prieš vakariene kiekvienas konsulas buvo pristatytas miesto majorui ir turėjo progą apsieikti vienu kitu žodžiu. Pagerbime taip gi dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas Vytautas Stašinskas ir konsulas Anicetas Simutis.

Dėkodamas už konsulų parodytą dėmesį kiek ilgesnėje kalboje majoras Lindsay supažindino konsulus su tokio didelio miesto kaip New Yorkas valdymo ir administravimo sunkumais kai ką paaištrudodamas ir skaitmenimis. Pavyzdžiui, New Yorkas turi 28,000 policininkų aktyvioj tarnyboj, kas lygu mažesnės valstybės taikos meto armijai.

Šalia daugybės įvairių įstaigų New Yorko miestas turi ir specialią įstaigą — Kosularinio Korpuso Komitetą, kurio uždavinys yra visokeriopai padėti į New Yorką atkeltiems ir čia reziduojantiems svetimų valstybių konsulams. L. G. K.

Birželio 8 d. Kalifornijos padangėse skraidė labai greitas bandomasis lėktuvas, kurį lydėjo kiti penki nauji lėktuvai. Pasakojama, kad General Motors bendrovė, gaminusi visiems lėktuvams motorus, norėjo juos nufotografuoti glaudžioje grupėje. Didelis artumas atnešė nelaimę, kurios metu žuvo du didžiausieji patyrimą turintieji lakūnai.

VISA ČIKAGA ŠIANDIEN BALSUOJA

ČIKAGA. — Šiandieną Čikagoje, priemiesčiuose ir visoje Illinois valstijoje įvyksta pirminiai rinkimai, kuriuose bus išrinkti kandidatai, kurie pasirodys lapkričio mėnesio rinkimų sąrašuose. Čikagos mieste yra 1,701,088 registruoti rinkėjai, o priemiesčiuose 935,000. Visoje valstijoje balsuotojų yra 5,377,814.

Čikagos balsuotojai be kandidatus. Jei bonai nebūtų priimti, datų parinkimo dar turės pasisakyti dėl Čikagos miesto mero siūlomų miesto patarnavimų pagerinimo bonų. Jų yra skelbiamos šešios laidos. Kiekviena atskirai bus balsuotojų apgalvota ir balsuojama prieš ar už ją.

Kam pinigai skiriami

Meras Daley siūlo balsuoti už šiuos bonus: 20 milijonų dolerių gatvių apšvietimui. Jis sako, kad praplėtus apšvietimą tamsių gatvių ir alėjų piliečiai galės būti saugesni, nusikaltimai sumažės, pagerės susisiekimai.

46 milijonai dolerių numatoma išleisti kanalizacijos įvedimui, pagerinimui ir pakeitimui senų, siaurų vamzdžių. Tas sumažintų miesto gyventojams rūšių apšvietimo pavojų, sustabdėtų potvynius patiltėse.

50 milijonų dolerių būtų skiriama apylinkių pagerinimo projektams, nuvertimui skurdžių rajonų. 28 milijonai viešajam transportui pagerinti ir pagreinti, gatvėms ir vieškeliams taisyti, autobusų ir traukinių sistemai pagerinti. Kitas 15 milijonų dolerių numatoma skirti šukščių ir atmatų surinkimo tarnybos patobulinimui, naujoms deginimo krosnims statyti. Paskutinis 36 milijonų bonus skiriamas ugniagesių, policijos, viešosios sveikatos įstaigų, kalėjimų statybai ir pagerinimui.

Svarbiausia — balsuoti

Visi šie miesto pasiūlymai spaudoje ir susirinkimuose buvo nuodugnai išnagrinėti. Gyventojų tarpe yra įvairių nuomonių dėl tų bonų reikalingumo ir svarbumo. Prisimenamas 1962 metų balsavimas, kuriame bonai panašioms reikalams buvo balsuotojų atmesti. Tie miesto atnaujinimo bonai buvo atmesti 40% visų balsavusių. Kiti 30% pasisakė už bonus, o dar 30% visai nebalavo. Todėl šį kartą visi Čikagos balsuotojai yra raginami eiti balsuoti ir už mero Daley pasiūlymus vienaip ar kitaip pasisakyti.

Vienas svarbiausių miesto savivaldybės motyvų, kodėl Čikaga turėtų sukelti tuos siūlomus pinigus yra tas, kad tuo atveju miestas gautų apie 195 milijonus paramos iš federalinės val-

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Virš Olandijos vakar vėl sudužo du Vak. Vokietijos kariniai lėktuvai, kuriuos vokiečiai pirkė iš Amerikos. Iki šiol jau sudužo 58 tokie lėktuvai ir žuvo 32 lakūnai. Vokiečiai tuos greitus lėktuvus vadina "našlių gaminiojais".

◆ Prancūzija oficialiai pranešė Vak. Vokietijai, kad ji pasisavo savo karinę aviaciją iš Vokietijos. Čia stovėjo dvi prancūzų aviacijos eskadrilės su 100 modernių lėktuvų ir 11,000 aviacijos kareivių. Vokietija reikalavo, kad prancūzų aviacija pasiliktų integruota su Nato jėgomis.

◆ Amerikos Aukščiausias Teismas nutarė, kad pagal konstituciją portarikičiai turi turėti teisę balsuoti, nors jie ir nemokėtų angliskai skaityti ir rašyti. Jiems užtenka mokėti ispanų kalbą.

◆ Kalifornijoje siaučia didelis miškų gaisras, kuris jau nudegino 25,000 akrų Los Padres tauntinėje girioje. Gaisrą sukėlė sudužęs privatus lėktuvas, kuris užsidėgė ir padegė sausą mišką.

◆ Sovietų premjeras Kosyginas, kuris atvyko į Suomiją penktą Europoje, jo gegužės mėn. kelionės metu. (E)

Negrai ir liems pritarantieji baltieji maršuoja Misisipi vieškeliais, reikalaudami užregistruoti visą ašalį negrų, turinčių teisę balsuoti, bet neįrašyti į rinkiminius sąrašus.

RYTŲ VOKIETIJOJE POSĖDŽIAVO KOMUNISTŲ KARIUOMENĖS VADAI

BERLYNAS. — Rytų Vokietijoje praėjusį sekmadienį įvyko svarbūs komunistinių kraštų kariniai pasitarimai. Juose dalyvavo Sovietų Sąjungos gynybos ministeris maršalas Rodion Malinovskis, Lenkijos maršalas Marian Spychalskis. Čekoslovakijos generolas Bogumir Lomskis, Rytų Vokietijos generolas Heinz Hoffmann ir Varsuvos pakto valstybių karinių jėgų vyriausiasis vadas maršalas Andrei Greško. Be jų, pasitarimuose dalyvavo svarbūs sovietų karinių jėgų vadai — šeši maršalai, vienas admiralas ir aštuoni generolai, jų tarpe sovietų kariuomenės vadas Rytų Vokietijoje Piotr Koševoi ir aviacijos vadas maršalas Konstantin Veršin.

Vliko pirmininko laiškas Vatikanui ir prez. de Gaulle

Vliko pirmininkas, vykdydamas Vliko valdybos nutarimą, birželio 2 d. išsiuntė tokio turinio laišką Vatikanui Valst. Sekretoriui kardinolui Amleto Giovanni Cicognani:

Jūsų Eminencija,

Krikščionybės tūkstantmetis Lenkijoje yra didelės reikšmės įvykis lietuviams tėvynėj ir sveturt. Jie dalinasi ir tebesidalina su pasaulio katalikų bendruomenėme tos vienatinės istorinės sukakties įkvepiamosiomis vertybėmis.

Mūsų entuziazmas, tačiau, tapo aplopinamas išleidimu Vatikanu ženklu, atvaizdavusių Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motiną drauge su Lenkijos karaliume Jadvyga ir Krokuvos miestu, kaip Lenkijos valstybės simboliu. Kadangi, kaip Jūsų Eminencija

taip gerai žinote, Vilniaus yra Lietuvos sostinė ir Vilniaus Dievo Motina yra didžiai garbinama lietuvių tautos, jų sutapdinimas Vatikanu ženkluose su Lenkijos tūkstantmečiu pažėdžia lietuvių tautos jausmus. Mes taip pat nuogastaujame, kad tas nelemtas žingsnis bus išnaudotas komunistų propagandoj ir Lietuvoj esamo komunistinio režimo priešreliginėje veikloje.

Mes tikimės, kad Šventasis Sostas ras tinkamą būdą ir progą atitaisyti ženklo sukeliama klaidingą nuomonę ir išlyginti lietuvių tautai padarytą skriaudą. Dar kartą užtikrindamas katalikiškos Lietuvos ištikimybę Šventajam Sostui, prašau Jūsų Eminenciją priimti aukščiausios pagarbos pareiškimą. (—) Sidzikauskas, pirmininkas.

Birželio 8 d. Vliko pirmininkas, vykdydamas Vliko valdybos nutarimą, išsiuntė tokį laišką Prancūzijos prezidentui Charles de Gaulle:

Jūsų Ekselencija,

Visai Europai istorinės reikšmės galinėsi turėti Jūsų Maskvoje lankymosi išvakarėse leiskite pareikšti Jums mūsų geriausius šėkmės linkėjimus.

Mes aukštai vertiname Jūsų pastangas suvienyti Europą laisvėje ir tikime, kad toj būsimoj laisvojo Europoje Lietuva, senovinė tauta ir valstybė, tradiciškai susijusi su Vakarų civilizacija ir besididžiuojanti savo ilgamečiais draugingumo ryšiais su Prancūzija, turės prideramą vietą.

Lietuvos laisvės netekimo dėl Sovietų Sąjungos veiksmų, — ypač dėl nelemtojo Molotovo-Ribbentropo sandėrio, — aplinkybės Jums žinomos. Mums atrodo itin reikšminga tai, kad Lietuvai užpulti ir okupuoti Kremlius pasinaudojo tapšausiomis Prancū-

Karininkus priėmė ir jiems surengė pokylį Rytų Vokietijos valdžios galva Walter Ulbricht. Oficialiame pranešime sakoma, kad draugiškoje atmosferoje buvo apsvaistyti visiems svarbūs bendri klausimai.

Neseniai Maskvoje įvyko Varsuvos pakto valstybių pasitarimai. Buvo natarta stiprinti to karinio bloko pajėgumą. Galvojama, kad karininkų suvažiavimas Berlyne kaip tik ir svarstė, kaip praktiškai įvykdyti Maskvos nutarimus.

Stebėtojai nurodo, kad Berlyno pasitarimuose nedalyvavo Rumunijos, Vengrijos ir Bulgarijos atstovai, neminint jau Albanijos, kuri nors ir yra Varsuvos pakto narys, tačiau praktiškai niekuo neprisideda prie to pakto darbų. Manoma, kad tai valstybių išskyrimas įvyko dėl to, kad buvo sprendžiamos daugiau su Vokietija susijusios problemos. Visos dalyvavusios valstybės turi sąskaitų su Vokietija ir visi su Vokietijos suvienijimu susiję klausimai jas tiesioginiai paliečia.

Nauja Ceausescu kalba

Rumunijoje komunistų generalinis sekretorius Ceausescu paskelbė kalbą Pitesti mieste. Kalboje jis vėl pakartojo savo anksčiau pareiktą reikalavimą, kad Europos kariniai pakta būtų panaikinti. Šį kartą jis tačiau pareikalavo, kad pirmiausiai būtų išardyta Nato valstybių paktas, tada, jo nuomone, Varsuvos paktas pats užsidarytų, nes jis būtų neberekalingas. Tuo Ceausescu pakartojo praėjusios savaitės Jugoslavijos prezidento Tito pareiškimą ir šiek tiek priartėjo prie Brežnevo kalbos čekoslovakijoje.

Ceausescu kalbėjo: "mums atrodė, kad Europos žmonės gali gyventi taikoje. Kariniai blokai yra klūtis į bendradarbiavimą tarp tautų. Todėl reikia panaikinti agresyvų Nato bloką, po to, kaip neberekalingas — Varsuvos bloką, kad galima būtų pradėti tarp Europos kraštų santykius naujoje dvasioje".

BUENOS AIRES. — Argentinos vyriausybė nutarė griebtis priemonių sulaukyti nelegalią imigraciją į Argentiną. Be leidimų sieną pereina tūkstančiai asmenų iš Čilės, Bolivijos ir Paragvajaus.

zijos valandomis 1940 metų vasarą.

Mes pasitikim, kad Jūsų Ekselencija, pats patyręs savojo krašto tragediją ir atkakliai kovojęs dėl jo išlaisvinimo, visiškai suprasite lietuvių tautos pastangas atgauti laisvę ir gražinti savo tėvynę į Europos tautų šeimą.

Prašau priimti, Jūsų Ekselencija, mūsų aukščiausios pagarbos pareiškimą. (—) V. Sidzikauskas, pirmininkas. (E)

TVIRTA SVEIKATA — PASTOVI LAIMÉ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

GERIATRIJOS MOKSLAS

Senatvės sulaukusių žmonių sveikatos atstatymas

Mediciniškas personalas įgalina užsimiti vienu ar kitu darbu net 60-70% sunegalavusių senesnių žmonių.

Jean-Louis Villa, M. D.

Sveicarijoje, Lausanne mieste, prieš tris metus buvo įkurta pirmoji pasaulyje tos rūšies ligoninė, — tai senelių dvasių ir kūną gydanti vieta: Psychiatric — Geriatric Hospital of Lausanne. Pasaulyje pradeda brandžių žmonių sąžinė atbusti: imama vis daugiau ir tinkamiau rūpintis ne tik vaikus, bet ir senesnių žmonių dvasios ir jų senesnio kūno globa. Taip ir reikia, kad gydytojai tarp žmoniškų žmonių vyrų savo veikla. Tai pavyzdys visiems — ypač dvasiškams — kuo greičiau atginti savo dvasioje, idant pajėgume Dievo įsakymus kuo greičiau ir pilniau įgyvendinti at žemės. Tik kai mes, nežinintys kas tokie bebūtume, sužmoniškesime ir apsisūvisime ir tuos abu gėris savais darbais žmonėms įrodysime, tik tada senesnis mūsų brolis ar sesuo apturės tinkamą, jam ir jai priklausomą vietą mūsų tarpe. Reikia suteikti senesniesiems priklausomas vien teises mūsų namuose, o ne vien įvairiopa juos čiupti, išnaudoti, ir tada lyg voras mus šalin nustumti. Seneliai turi mūsų tarpe jaustis reikalingi, pareigai ir teises turį, o ne vien savo vaikų sąskaitai padengėjais būti.

Minėtas tikslas yra gydomasis, o ne vieta, kur seneliai galėtų praleisti laiką visą savo likusį amžių. Gydytojai minėtoje ligoninėje gydo senelius, jų ligas galimai tvarko taip ilgai, kol atsiekia didžiausio galimo pasitaikymo iš bet kurios senesniojo šveicaro negalės. Psichiatrinėmis ligomis negaliojantieji gražinami visuomenės aptvarkyti, tokie visuomenės besirasdami džiaugiasi galimai pilnesniu gyvenimu.

Seneliai ligoninėje gydomi vidutiniškai tris mėnesius

Minėtos ligoninės gydytojas Villa tvirtina, kad toji ligoninė gydomi vidutiniškai tris mėnesius. Tik dešimt ligonių joje dar tebėra nuo jos įsikūrimo prieš trejus metus. Kadangi toji ligoninė yra paskirta senelių gydymui, tad joni priimami seneliai tik po labai stropios mediciniškos atrankos. Nepagydomomis ligomis serbantieji joni visai nepriimami. Šios rūšies ligoninė yra vienintelė Europoje. Daugelis net gydytojų vis dar nesupranta, kad tos ligoninės tikslas yra atstatymas (rehabilitation) tų senelio jėgų, kurios dar galimos atstatyti. Be tokio mediciniško rūpesčio daugelis senelių visą laiką paliktų savo negalių sukautyti. Žinoma, nepagydomomis ligomis sergantieji gydomi kaip ir seniau kitose vietose. Čia svarbu, kad imtasi moksliskomis priemonėmis labai stropiai ir intensyviai tvarkyti senesniųjų pataisomus dvasios ir kūno negėrumus.

27% pacientų, grįžę į namus pajėgia save tvarkyti

Per tris minėtos ligoninės gyvavimo metus 27% visų pacientų buvo atstatyta gyvenimui šeimai. Tokie senesnieji galėjo vėl savus reikalus tvarkyti ir pakankamai harmoningai užsilaikyti žmonių tarpe. Ten besigydžiusių 40% buvo išsiųsta į pensionatus ar seneliams skirtus namus, nes vieni jų neturėjo namų kur sugrįžti; kiti — taip negalavo, kad reikėjo toliau juos atitinkamai prižiūrėti atitinkamose tokiais prižiūrinai vietose. Tik 33% senelių buvo išsiųsti ilgam laikui į tokias ligonines, kuriose jie apturėjo pilną priežiūrą, nes jie buvo labai nepajėgūs — jų gyvavimas priklausė nuo kitų jiems teikiamos pagalbos.

Kūno ir proto neveiklumas yra senelių didžiausias priešas

Gyd. Villa tvirtina, kad seneliui jėgas atstatant ir laimingam gyvenimui jį sugrąžinant reikia nugalėti dvi svarbiausias kliūtis:

Prokuroras John T. Corrigan (dešinėje) įsākė antra kartą teisę Dr. Sam Sheppard už savo pirmosios žmonos nužudymą. Dr. Sheppard sako, kad žmona nužudė kažkoks gauruotas įtėvėlis. Kairėje matoma dabartinė Dr. Sheppard žmona vokiečių, viduryje patį Dr. Sheppard ir jo advokatą F. Lee Bailey.

protinį ir kūno tingumą — letargiškumą. Užlaikyti ir atstatyti žmogaus judrumą yra svarbiausias darbas minėtoji ligoninėje viso mediciniško personalo. Ten vienokį ar kitokį užsiėmimą apturi 60-70% esančių pacientų. Tai nėra uždabio reikalas toks ty senelių į darbą pratinimas. Svarbu, kad senelis, iš ligoninės išėjęs, jau būtų įpratęs ką nors dirbt, kuo nors teigiamu užsimiti ir tuo užsiėmimu džiaugtis. Šalia į darbą pratinimo, minėtoji ligoninė seneliai užimami gražiais žaidimais. Toji šveicarij ligoninėje žaidimai vadinama Ludotherapy. Tai žmogaus gydymą žaidimais. Tai žmogaus ne tik kūno lavinimas, ne tik tuo teikiama atsigalvavimas, bet tinkamas žaidimas yra ir tvarkingo su žmonėmis santykiavimo mokykla. Seneliams skirti žaidimai toji ligoninė yra paprastas lenktyniavimas: stalo teniso (ping-pong), mėtymas sviedinio į krepšį, ar orasvydižio sviedinio (volley ball) mėtymas visiems žaidėjams sėdint.

Išvada: Visi mes pratinimės tvarkingu gyvenimu suleiki senatvę. Tada ji mums bus saulėtesnė. Neįpraskime į žmogaus sveikatą žalojančius nervų atsparumą mažinančius žaidimus — į kortavimą, į priūtėlytam ir alkoholio garų pripildytam ore bet kokį pasikalbėjimą bei biliardo lošimą ar beveik iki pestyčių davedantį tuščiaidurį politikavimą. Gamtoj laisvai kvėpuodami, su gerais žmonėmis žodį pasidalindami bei jaunimo — vaikų tvarkingu elgesiu — žaidimu besigėrėdami, mes geriansiai pasilsėsim, geriansiai tinkamai senatvei pasiruošim. O jei dar tvarkingai maitintis, be svaigalų ir be rūkymo apsieidami, įprasm, tai laimingesnės senatvės niekas už mus neturės.

Pasiskaityti: Medical Tribune, Vol. 7, No. 67, June 4-5, 1966.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Girtavimas ir darbo nemėgimas

Klausimas: Žadėjau gydytojui nesisvaiginti, jis taip gražiai mane ligoninėje prižiūrėjo ir mano skrandyje žaidę sutvarkė. Iškenčiau nesisvaigines tris savaites. Dabar vėl pradėjau savaitgaliais karčiamon užėiti ir su trimis geriančiais savo draugais susitikti. Tris dienas po išgėrimo blogai jaučiuosi, drebu, šaltis purto, seilėjuos ir darbo imu nekęst, nors jį tik paskutines tris dienas apleidau. Noriu kitą darbą susirast, o kol surasiu, noriu turimo dabar nepamest. Už tai prašyčiau patarimo, kaip man tuo reikalu susitvarkyt. Atsakymas: Ne darbo negerumas Tamstai atgrasina nuo užsiėmimo, bet alkoholizmas, — jo ypatinga forma, periodiškas svaiginimasis. Jei nesitvarkysi su šia savo turima liga, joks darbas Tamstai nebus prie širdies. Visur imsi nesijausti gerai be dirbdamas. O kai pradėsi praleidinėti darbo dienas, bet kurioj vietoj darbo neteksi. Todėl griebk žaliui už galvos: I. Tavernos draugai, Tamstos didžiausi priešai: su jais nesutik ir į savus namus jų daugiau

nekvesk. 2. Dirbt toliau, kur dirbi. 3. Už praleistas dienas darbovietė reikalauja gydytojo paliudijimo, kad sirgai. Paprašyk, pasizadėjęs gydytis, tokį iš gydytojo gausi. 4. Jei gali dar save kontroliuoti, gydykis namuose; jei ne, pats vyk į alko holikams skirtą ligoninę. 5. Gydydamas namuose, gerk penkianriopus skysčius: vandenį, pieną, be aštrumų sriubas (pieniškos, vaisių, daržovių, viščiuko buljonas), vaisių sunkas ir girą-midų. Maitinkis žalėsiais, citrininiais vaisiais ir gausiu baltymų kiekiu (liesa mėsa, tokia varškė ir sūris, žuvis, baltymas kiaušinio, pupelės, žirniai). Valgyk iki 9 gramų mielių per dieną. Gydytojas paskirs reikiamus vaistus: injekcijas ir tabletes; turėsi klausyti gydytojo patarimo ne tris savaites, bet trisdešimt kartų po tris. Tik tada Tamsta galėsi tikėtis laimingo gyvenimo ne tik sau, savo šeimai, bet ir aplinkės gyventojams.

Nėštumo nutraukimo pasėkos

Klausimas: Kodėl aš jau keletą kartą pastojus negaliu išnešioti kūdikio. Del to aš labai pergyvenu. Visada buvau jautri, bet dabar nė neklausk. Gydytojai pataria nutraukti nėštumą (therapeutic abortion).

Atsakymas: Beveik 70% negalinčiųjų išnešioti kūdikio moterų ir apturinčių nėštumo medicinišką nutraukimą negaliojančių psichikali, protu bei jausmais, pirm ir po to. American Psychiatric Association susirinkime pranešta apie 46 moteris, kurioms gydytojai patarė nutraukti nėštumą. 65% jų mažai jautėsi kaltos, ar visai kaltės del tokio aborto nejuto. 22% jų jautėsi vidutiniai kaltos. 13% jų turėjo didelį nusikaltimo jausmą. Gi po aborto: 27% jų gavo lengvą ir praeinantį nusiminimą, 13%, apturėjo nuo vidutinės iki stiprios depresijos. Gydytojas amstai paaiškino savo patarimo priežastį. Nepastok, jei negali išnešiot, kad nereikėtų išprotėti! Klausimas: Mano vyras buvo

Balfas gegužės mėn. Pajamos

Balfo Centras š. m. gegužės mėn. gavo bendrai šalpai aukų 3,881 dol. Vasario 16 gimnazijai rėmėjai prisuntė 2,553 dol., Saulezičių gimnazijai 320 dol., kilmiečių gimnazijai 147 dol. Taigi gegužėje Balfas turėjo viso 7, 102 dol. pajamų. (Nario mokesčiai gautas iš 55 asmenų).

Išlaidos

Gegužės mėn. už 25 siuntinius į Lietuvą-Sibirą Balfas sumokėjo 2,625 dol. Už kitus 67 siuntinius į įvairius pasaulio kraštus išmokėta vien paštu per 600 dol. Gegužės mėn. buvo išsiųsta 92 siuntiniai — 81 su rūbais, 7 su vaistais ir 4 knygu siuntiniai. Jų visų vertė siekė 6,100 dol. Tūkstantis dolerių išleista šelpiant pinigais atskiras šeimas ar asmenis Vokietijoje, Argentinoje, Austrijoje, Belgijoje, Kolumbijoje, Prancūzijoje, JAV ir kitur. Tuo būdu gegužės mėn. Balfo šalpai grynais pinigais išleido 7,817 dol. Viso išlaidų buvo 9,143 dol.

Birželio mėn. viltys

Birželio mėn. pabaigoje reikia uždaryti Balfo apyskaitų knygas ir jas paruošti XIII Balfo šeimui,

smarkus rūkorius. Dabar jis dar daugiau pradėjo smardintis. Paskutiniu laiku jau jis skundžias, kad mažiau mato. Akiniai jam nepadaeda. Nuo ko tas galėtų būti? Atsakymas: Naujausi atlikti tyrimai su jūrininkais — rūkančiais ir nerūkančiais laivyno gydytojais yra pranešti Aerospace Medical Association. Be jau spaudoje praneštų rūkymo negėrumų, pridėdama nauji: tai padažnėjęs atsiradimas senatvėškų gelsvų lankų apie akis (arcus senilis) ir pagausėjęs nenormalumų kiekis akie dugne — retinijoje. Geriau Tamsta taip tvarkytis namuose, kad vyras vietoj cigarečių imtų kramtyti morkas ir po svarą jų dienoje per savo dantis praleistų, tada jam gali pagerėti.

ROCKFORD, III.

Gražus vaizdelis

Niekas nėra maloniau, kaip matyti augančią jaunuolių grupę, lietuviukų — berniukų ir mergaičių, kaip jie išlaikė Rockfordo Lituaništinės mokyklos egzaminus užbaigiant mokslo sezoną.

Lietuvių klubo patalpose, dalyvaujant jų tėvams ir kitiems, nors nedidelis jų (apie 16) skaičius, sudarė labai jaukų įspūdį. Vieni skaitė iš knygu, kiti eilės sukė gryną lietuvių kalba klausimus atsakinėjo iš atminties. Reikia padėkoti jų mokytojoms už jų pastangas. Vaikučiai parodė padarytą pažangą. Visi mokytusi, pagyrė tėvus, kad įsteigė lietuvišką mokyklą. Sakė, kaip aš augau, tai lietuviškos mokyklos nebuvo, bet išmokau lietuviškai iš tėvų kalbėti, bet nerašyti.

Po to teisėjai išaukė visų vaikučių vardus ir įteikė pinigais atskaitinęs iš atminties. Reikia padėkoti jų mokytojoms už jų pastangas. Vaikučiai parodė padarytą pažangą. Visi mokytusi, pagyrė tėvus, kad įsteigė lietuvišką mokyklą. Sakė, kaip aš augau, tai lietuviškos mokyklos nebuvo, bet išmokau lietuviškai iš tėvų kalbėti, bet nerašyti.

kuris įvyks Chicagoje rudenio. Visi Balfo skyriai paprašyti, kad verbuotų narius, nes tik nuo užsimokėjusių (1 dol. metams) nario mokesčių 25 narių (ar jų dalies) bus galima pasiūlyti atstovą į Seimą. Narių skaičius Balfo reikalingas ir organizacijos prestižo atžvilgiu; Balfo balsas tarptautiniame forume yra daug svaresnis, jei jis turi ne kelis šimtus, bet kelis tūkstančius narių.

Balfo centras vasarą

Nors vasaros metu Balfo Centre dirba tik vienas tarnautojas, bet įstaiga dirbs visą laiką, nuo 9 iki 5 val. vak. Susitarus Balfo galima aplankyti ir šeštadieniais, Turint geros širdies talkininkų Balfo Centro darbus nematoma sulėtinti atostogų metu, nes lietuvių vargelis niekad neįma atostogų. Vos kiek apdžiovini sąnarus vienam pasaulio kampe, jos rieda iš lietuvių akių kitam krašte, ypač pavergtose tėvyneje, Sibire, Lenkijoje ar Pietų Amerikoje.

Balfo Reikalų Vedėjas

visios Lietuvoje mokytojos p. Bubelienė ir p. Undraitienė. Jos sprendė pagal gabumus. Buvo pakviestas Lietuvių klubo prezidentas p. Makauskas, kurs tarė žodį angliskai ir lietuviškai, kadangi buvo ir svetimtaučių. Sveikino vaikučius, ragino, kad gerai mokytusi, pagyrė tėvus, kad įsteigė lietuvišką mokyklą. Sakė, kaip aš augau, tai lietuviškos mokyklos nebuvo, bet išmokau lietuviškai iš tėvų kalbėti, bet nerašyti.

Po to teisėjai išaukė visų vaikučių vardus ir įteikė pinigais atskaitinęs iš atminties. Reikia padėkoti jų mokytojoms už jų pastangas. Vaikučiai parodė padarytą pažangą. Visi mokytusi, pagyrė tėvus, kad įsteigė lietuvišką mokyklą. Sakė, kaip aš augau, tai lietuviškos mokyklos nebuvo, bet išmokau lietuviškai iš tėvų kalbėti, bet nerašyti.

Žvalgas

SOUTH CENTER
PUMING & HEATING SUPPLY CO.
6 W. Garfield Blvd. (Cor. 55th & State)
34 Years At This Same Location
NO BRANCHES
GAS BOILERS
OIL BURNERS
FURNACES
FREE ESTIMATES
EASY TERMS
KE 8-4114
KITCHEN & BATH REMODELING

MOVING **PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
Juožas Naujokaitis
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Willbrook 5-9209

4 1/2% **5%**
current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SASKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632
VALANDOS: Pirmadi., Antradi., Penkt. ir šeštadienį 9 v. r. — 4:30 p. p. Trečiadi. uždarata; Ketvirtadi. 9 v. r. — 3 v. vak.

Taupykite
MES MOKAME **4 1/2%** ANT VISŲ SASKAITŲ
Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.
Kiekviena saskaita ligi \$10,000 apdrausta Federalės valdžios agenturoje
August Saldukas, Prezidentas
4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

INVEST IN UNIVEST
CURRENT Dividend Rate **4 1/2%** per annum Effective April 1, 1960
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAymarket 1-3070
All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

DAINŲ ŠVENTĖS RENGIMO VYRAI DARBU ĮKARŠTYJE

Birželio mėn. 6 d. vakare netikėtai stabtelėjau dr. Stepono Biežio rezidencijoje. Iš karto supratau, kad patekau į Dainų šventės darbų sukūrį. Vykdomojo komiteto pirmininkas dr. Steponas Biežis darė išsamų pranešimą, liudijamas Dainų šventės paruošimo eigą ir plačiai apžvelgdamas paskutiniuosius darbus. Jo pranešimo klausėsi JAV LB Centro Valdybos pirmininkas Jonas Jasaitis, vienas iš Dainų šventės dirigentų — muz. P. Armonas, repertuaro komisijos pirmininkas muz. J. Zdanius, beveik visi vykdomojo komiteto nariai ir komisijų pirmininkai. Poštyje tikra darbo nuotaika. Vyrai vienmarškiniai, rankovės pasiraityje, ant grindų išsidėstę didelės įvairios schemas. Komisijų pirmininkų rankose glėbiai popierių, kuriuose sužymėta įvairūs klausimai ir atlikti darbai.

Dr. Biežio pranešimas trumpas, drūtas. Jis pareiškė, kad daug darbų jau atlikta, bet patys didieji prieš akis. Pačios šventės pravedimo detalės ir sudarys didžiausius sunkumus, kuriuos sutikti turime gerai pasiruošti.

Prisiminė visuomenininkų profesionalų pas ponus J. J. Kazanaukus susirinkimą, kurio metu buvo į Dainų šventę parduota 22 ložės, sumoje 2,200 dol. Ponomas Kazanauksams už šio priėmimo surengimą pareiškė padėką. Iš viso ložių turima dar apie 50. Ložės įsigyti gali pas dr. St. Biežį arba bilietų platinimo vietoje — Karvelio prekybos namuose. Bilietų pardavimas vyksta sėkmingai, kasdien didėja. Jau parduota arti 1,120 bilietų, sumoje 5,300 dol. Bet bilietų įsigijimo problema svarbi. Prašoma lietuvių visuomenės ne laukti paskutinės dienos, nes būtų labai sunku visų pageidavimus trumpu laiku patenkinti. Toliau gyvenantieji gali bilietus užsisakyti paštu, prisijungdami į platinimo vietą pinigais ar čekį.

Ilgiau nagrinėtas dainų šventės dalyvių ir svečių priėmimas. Tai labai svarbu, kad svečių susodinimo eiga būtų sklandi ir keli tūkstančiai dalyvių būtų susodinti į trumpą laiką. Tam reikalinga gera organizacija, su dideliu būriu darbininkų. Šias atsakingas pareigas apsiėmė atlikti energingas LB Chicago apygardos vicepirmininkas K. Avizienis, kuris jau ne kartą yra dirbęs panašiose pareigose ir turi gerą patirtį. Jam talkininkaus apie 160 asmenų iš jaunimo organizacijų.

Dainų šventė bus įrekiuota. Įrekiavimo darbus atliks inž. Briedis.

Dainų šventės propagandos ir leidinio reikalą kalbėjo Vladas Vijeikis. Dainų šventę liečianti propaganda vedama prisilaikant visiško taupumo, visomis galimomis priemonėmis, periodinėje spaudoje, radijo valandėlėse, specialiais dideliais plakatais ir mažais informaciniais lapeliais, kurie dalinami piknikuose, prie parapijų bažnyčių, krautuvėse ir kitose didesnių susibūrimų vietose.

Dainų šventės leidinys jau baigiamas tvarkyti. Nusiskundė, kad ne visi chorai suteikė reikiamos medžiagos ir fotografijų ir į pakartotinus raginimus neatsakė. Tada leidinyje tokie chorai plačiau nebus suminėti. Pats leidinys atrodoys meniškai, tilps pirmųjų Dainų šventės Lietuvoje, Kanadoje ir Amerikoje nuotraukos, chorų aprašymai ir fotografijos, vaizduojančios chorų veiklą. Be to, bus patalpinta su Dainų švente susijusių LB ir vykdomųjų komitetų bei komisijų vardiniai

rašai. Taip pat bus sužymėti šventės rėmėjai ir aukotojai. Salės dekoravimas ir techniškas jos išplanavimas gula ant inž. J. Jurkūno ir dail. Vlodo Vijeikio pečių. Buvo aptarta visos chorų ir Kongreso dalyvių įžygiavimo detalės ir šventės pravedimo eiga.

Inž. J. Jurkūnas pareiškė, kad į šventę ir į Jaunimo Kongresą yra kviečiama apie 300 aukštųjų amerikiečių pareigūnų: senatorių, kongresmanų, politikos vyrų, kultūrininkų spaudos žmonių. Tokie pat garbės kvietimai yra išsiuntinėjami ir latvių bei estų bendruomenių veikėjams. Kiek iš jų šventėje ir Jaunimo Kongrese dalyvaus, sunku pramatyti, bet tikimasi nemažą skaičiaus garbės svečių susilaukti.

Nemažą problemą kelia ir choristų apnakvinimas. Iki šiol nakvynių reikalingų užsiregistruavo 75 moterys ir 109 vyrai, viso 184 asmens. Šią problemą sprendžia J. Paštukas ir Antanas Būga.

Nemažiau rūpimas klausimas yra ir lėšų telkimas. Aukų rinkimo rūpinasi J. Vidmantas. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad jau turis pažadų 1,500 dolerių. Yra išsiuntinėjęs LB apylinkėms visoje Amerikoje per 200 aukų lapų su specialiu raštu. Būtų kilnu, kad apylinkės aukų rinkimo vaju skubiai praneštų, nes pinigai labai reikalingi choristų kelionėms apmokėti, o tokių išlaidų sieksių apie 14,000 dolerių. Paremėkime savus choras, palydėdami į Dainų šventę.

Pabaigoje repertuaro komisijos pirmininkas muz. J. Zdanius lietė visą eilę klausimų, liečiančių repertuaro atlikimą, šventės eigą ir kit. Taip pat pranešė, kad Dainų šventėje akompanuoja: fortepijonu — Stasys Gailevičius ir Raimonda Apeikytė; vargonais — V. Jakubėnas.

Klausimų svarstyme taip pat aktyviai dalyvavo A. Santaras, P. Armonas, J. Vepštas, J. Paštukas. Pabaigoje labai trumpą padėkos ir padėrinimo bei vilties žodį tarė JAV LB Centro Valdybos pirmininkas Jonas Jasaitis.

Po šempto, iki vėlumos užsėdėjęs posėdžio, malonūs šeimininkai dr. St. Biežis su poniu posėdžio dalyvius pavaišino ir prie vaišių nuotaikos dar buvo gyvai svarstomi Dainų šventės klausimai.

Kaip matome, vyrai ruošiasi mus sutikti, o ar mes ruošiamės dalyvauti šioje Dainų šventėje, kuri įvyks liepos 3 d. International Amphitheatre.

Po darbo posėdžio, Dainų šventės Vykdomojo Komiteto pirmininkas Dr. Steponas Biežis (vidury) ir repertuaro komisijos pirmininkas bei komiteto narys muzikinis reikalams muz. J. Zdanius (kairėje), suteikia paskutines informacijas apie Dainų šventės pasiruošimo eigą "Naujienu" bendradarbiui Jurgiui Janušaitiui.

KS. KAUNAS

VARPININKŲ SUVAŽIAVIMAI

Nemažą laiko prabėgę nuo pirmojo varpininkų susitikimo, kuris įvyko 1888 metais. Nuo tada varpininkų srovė gyva ir garbingai tęsia savo veiklos tradicijas.

Anais metais medicinos studentas Jonas Gaidamavičius, Užgavėnių proga, sukviė kolegą — savo kurso ir jaunėsiuosius pasivaistinti blysnais. Šiame susitikime dalyvavo: Vincas Kudirka, Juozas Kaukas, Jonas Seniūnas, Juozas Bagdonas, Jonas Staigaitis, Baltrus Vabalas, A. Moravskis, Juozas Kasakaitis ir Jonas Byla (pastarieji du teisininkai).

J. Gaidamavičius vakariėnėse metų pasakė karštą kalbą, kad visiems reikia būti tikrais tėvynės sūnumis, nepamiršti jos reikalų ir stengtis kuo galint jai padėti. Buvo kalbama apie naujo laikraščio leidimą vietoje sustojusios "Aušros".

Vincas Kudirka, sužavėtas tokio pakilio dvasios susirinkimo, ten pat sudėjo gražias ir prasmingas eiles:

GRAZU, GRAZIAU, GRAZIAUSIAI

Gražu yra matyti lietuvių būrelį, kurie tarp svetimųjų vienybę užlaiko Ir, susiję, tėvynei ankoja žodelį Ir motina pagarbin atminimais vaiko.

Gražiau, jeigu kiekvienas pripažinti gali, Kad nuo žodžių jų širdys taip gi neatskirtos Ir visos tiesiog kreipias į tėvynės šalį Ir meilėje tėvynės visados yra tvirtos.

Gražiausiai vienok esti akimis matyti, Kada širdims ir žodžiams ir darbai atsako, Kad visi tie lietuvių patys, nevaryti, Savo tėvynės garbei nepželdina tako.

Susirinkta vėl buvo Juozapinių proga ir vėliau kelis kartus. Visą laiką kalbėta apie laikraščio leidimo reikalą, nes tuo metu ėjusi "šviesa" nebuvo kovinga.

Šis sąjūdis prasidėjo ne Lietuvoje, bet tolokai nuo savo krašto — Varšuvoje. Jaunieji studentai, giliai atjausdami savo brolių ir seserų vargą dėl

neapsišvietimo, nutarė steigti slaptą draugiją, pavadintą "Lietuva".

Pagrindiniai "Lietuvos" siekiai:

- 1) Platinimas šviesos.
- 2) Atgaivinimas ir pakėlimas tautiškos dvasios, rašliavos ir dailės.
- 3) Pagerinimas ūkės būties (buities).
- 4) Platinimas rubežių lietuvių (taip labai susiaurėjusių anuo metu).

Įvertinkime dirbančiųjų patangas — dalyvausime šventėje. *Jurgis Janušaitis*

Vincas Kudirka pradėjo vesti platų susirašinėjamą naujo laikraščio leidimo reikalą. Lemtingas pasitarimas įvyko Marijampolėje 1888 metų birželio 29 d. per Petrinės, kuriam dalyvavo varšuviškiai V. Kudirka ir J. Kasakaitis, o iš Maskvos K. Grinius ir P. Leonas. Be jų, P. Kriaučiūnas, V. Palukaitis ir kiti. Vincas Kudirka savo užsipyrimu iškovojo, kad būtų leidžiamas naujas laikraštis. "Varpas" pasirodė 1889 metais. Nelengvas buvo jo pagindymas, dar sunkesnis buvo jo tęsėjimas. Iš istorijos žinome, kad Vincas Kudirka pašventė savo paskutinį 10 metų jo gyvybės išlaikymui.

Beveik kasmet įvykdavo varpininkų suvažiavimai aptarti Varpo leidimo reikalus. Dažniausiai tas įvykdavo kurio nors varpininko tėviškėje prisidengiant kokia švente ir vaišėmis. Daugiau prisimenamas tokių suvažiavimų įvyko Šunskuose — tarp Marijampolės ir Pilskiškių. Visvien rusų valdžia atkreipė dėmesį į pagyėjusį veikimą ir pradėjo blaškyti lietuvius inteligentus.

Todėl vienas kitų žymių suvažiavimų buvo Mintaujoje 1894 metais. Tuo metu ten ir Rygoje gyveno daugelis lietuvių. Paskutinis varpininkų suvažiavimas įvyko rusų 1906 metais. Per tą laiką "Varpas" pasidarė neperiodiniu leidiniu. Liaudyje gilią vagą varė "Čkininkas", o po spaudos uždraudimo panaikiniu jis virto "Lietuvos Čkininku". Daugiau išsilavinusi Lietuvos visuomenė jau turėjo dienraštį "Vilniaus Žinias", kurios vėliau buvo perorganizuotos į "Lietuvos Žinias". Visos šios spaudos

reikšmė lietuvių kultūros istorijai neapskaičiuojama.

Nepriklausomybės metais varpininkai kaip srovė neveikė — buvo susilieję su valstiečių liaudininkų partija. Tik universitete, Kaune, išliko studentų varpininkų organizacija, kuri sekė senųjų varpininkų pėdomis. Nelengvas buvo jos gyvavimas, nes per 13 A. Smetonos valdymo metų jos veikla buvo slopinama, nors varpininkai reikėsi kaip patriotinė organizacija. Taip, pavyzdžiui, moksleiviams pradėtas leisti žurnalas "Moksleivis" buvo uždarytas vien dėl to, kad išsikovojo pasisekimą.

Varpininkų suvažiavimų nepriklausomybės laikais neįvyko. Dabar tenka apgailestauti daryta klaidą. Trentyje, Vokietijoje, daugelis jaunuolių jau skaitėsi "išaugę" iš varpininkų tradicijų ir kūrė naujas organizacijas. Neatkreiptas tikėjimas dėmesys į varpininkų veikimą ir čia, JAV-bėse, šiuo metu atrodo, kad ir naujai įkurtais organizacijoms nėra pakankamai sveikatos sėkmingą tolimesni veikimą išlaikyti.

Kokias idealias maitinasi jauniausioji mūsų karta — nežinia. Toji nežinia kelia didelį susirūpinimą varpininkų judėjimo veteranams. Dėl to vėl atgaivinta varpininkų spauda ir štai turime šešius tremties

"Varpo" tomus, kurie visuomenės šiltai priimti.

Veiklos pagyvinimui sumanytas varpininkų suvažiavimas, kurio programoje skelbiama tiksliai:

- išryškinti varpininkų nusistatymų aktualijų mūsų tautos problemų svarstymuose,
- pūdiskutuoti varpininkų pozicijų liberalizmą,
- pastudijuoti varpininkų sąjūdžio ateities perspektyvas ir
- suburti vienminčius ir jų artimuosius geresniam sąartėjimui ir pasisveičiavimui gražios gamtos aplinkumoje.

Latkas: birželio 18 ir 19 d.d.

Vieta: Pottawatamie vasarvietė (resort), kuri yra 7 mylios į šiaurę nuo St. Joseph, Michigan, ant Michigan ežero kranto, prie US-33 kelio. Vasarvietės savininkas — p. Petras Ambutas.

Būtų labai gražu, kad visi varpininkai ir jiems prijaunantieji suprastų šios gražios pastangos tikslus ir palaikytų senųjų varpininkų gražiąją tradiciją — suvažiavimus ir turėtų progą atsikratyti uždaramo ir izoliacijos. Taip pat išnaudotų progą atsigavinti gražios gamtos aplinkumoje.

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsijusti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart. per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMACK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ISTAIGOS

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60636

GR 6-7575

4½% ON INVESTMENT ACCOUNTS
METAMS

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdžiai, saugiai ir pelningai jau virš 41 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, paigūnami, aukštą dividendą. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stiprius finansininkai ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbai ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$53,500,000.00 turto įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorių tarybos ir bendrovės prezidentas

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance
- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M. — 12:30 P.M.

Subscription Rates:	Kitose JAV vietose ir Kanadoje
in Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per 3 months. In other USA localities and Canada \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months.	metams \$14.00 pusi metų \$7.50 tris mėnesiams \$4.00 vienam mėnesiui \$1.50
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	Užsienioose
Dienraščio kainos:	metams \$18.00 pusi metų \$10.00 vienam mėnesiui \$2.00
Chicago ir priemiestuose	
metams \$16.00	
pusi metų \$8.50	
tris mėnesiams \$4.50	
vienam mėnesiui \$1.50	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kvaila rinkimų komedija Rusijoje

Sekmadienį buvo Aukščiausiojo Sovieto rinkimai Sovietų Sąjungoje. Rašant šiuos žodžius, rinkimų rezultatai dar nepaskelbti, bet jie žinomi. Visi balsuotojams pateikti kandidatai yra išrinkti milžiniškomis daugumomis, gavę 99 nuošimčius balsų.

Kad tokie bus rinkimų rezultatai, buvo žinoma iš anksto, dar neprasidėjus rinkimams. Priežastis labai paprasta: balsuotojams buvo pateiktas vienas vienas kandidatų sąrašas, taip kad jokio pasirinkimo jie neturėjo.

Reikėjo išrinkti į Aukščiausiąjį Sovietą (komunistišką "parlamentą") 1517 atstovų, ir lygiai tiek buvo pasiūlyta kandidatų — nė vieno daugiau arba mažiau.

Tai ne rinkimai, o rinkimų komedija ir, reikia pasakyti, visai kvaila. Bet tenka stebėtis, kad nesisarmitija šitoje komedijoje dalyvauti suaugę žmonės, net ir inteligentai!

Tuose "rinkimuose" dalyvavo ir du buvę Sovietų Sąjungos premjerai, Molotovas ir Chruščiovas. Molotovo politinei karjerai padarė gאלא Chruščiovas. Chruščiovą išmetė iš valdžios Brežnevė ir Kosygina klika. Bet dabar juodu abu balsavo už Brežnevą ir Kosyginą!

Jų balsai nieko nereiškia, nes Brežnevė ir Kosygina išrinkimas buvo užtikrintas. Bet savo "balsavimu" juodu demonstravo ištikimybę dabartiniams Kremliams valdovams ir apsisaugoję nuo jų keršto ir represijų.

Tačiau tas faktas, kad komunistinėje Rusijoje dar ir šiandien yra praktikuojama šitokia kvaila "rinkimų" procedūra, aiškiai liudija apie to režimo nesugebėjimą valdyti kraštą, pasiremiant žmonių pritarimu.

Praėjo beveik 49 metai, kai Leninas ginkluotos jėgos pagelba pagrobė į savo rankas valdžią, žadėdamas panaikinti darbo žmonių skriaudimą bei išnaudojimą ir suteikti visiems žmonėms laimingą gyvenimą. Bet Lenino įsteigta valdžia dar iki šiol neįėjo žmonių pasitikėjimo ir dėl to ji neduoda jiems progos laisvu balsavimu išrinkti savo atstovus į parlamentą.

Jau net carizmo laikais Rusijos žmonės turėjo daugiau teisių. Valstybės Dūmos (tų laikų parlamento) rinkimuose galėjo statyti kandidatus įvairios partijos — ne tik valdžios šalininkai, bet ir atviri jos priešai: liberalai, socialistai, liaudininkai, socialistai demokratai ir k. Į Valstybės Dūmą būdavo išrenkami ir bolševikų atstovai. Tuose komunistinės Rusijos "rinkimuose" buvo pri-

APŽVALGA

Čekoslovakija - policinė valstybė

Velionis Winston Churchill apibūdino Sovietų Sąjungą, kaip "policinę valstybę" — atseit, valstybę, kurioje didžiausią valdžios galią turi savo rankose policija, viešojo ir slaptoji. Bet policinės valstybės pobūdis yra įsigijusios ir kitos šalys, kurioms tapo užkardas rusiškas komunizmas.

Zinomas Amerikos žurnalistas ir rašytojas Thomas B. Ross, nuodugniai ištyręs Čekoslovakijos santvarką ir žmonių gyvenimą, vadina ją "vienos partijos policine valstybe".

Serijoje straipsnių apie tą Tomo Masaryko įsteigtą po Pirmojo Pasaulinio karo respubliką Ross rašo, kad komunistinis režimas, kuris tenai buvo įvestas 1948 metais, šiandien yra šiek tiek sušvelnėjęs ir nebeverta tų barbariškų smurto priemonių kovoje su savo oponentais, kaip seniau, bet esąs savo esmėje toks pat despotiškas, koks buvo Stalino viešpatavimo metais.

Čekoslovakijos valdžią kontroliuoja komunistų partija, tiksliau sakant, tos partijos bosai Pragoje. Pavyzdžiui: norėdamas gauti gerą darbą, padarytą būtų, teisę įsigyti automobilį arba pasų kelionei į užsienį, pilietis turi būt "gerame stovyje su partija".

"Jeį kuris asmuo", tęsia Amerikos žurnalistas, "perdaug laisvai kalba, per dažnai būna svetimausių draugystėje, yra perdaug prisirišęs prie bažnyčios arba kokiu nors kitu būdu peržengia ribas to, kas leidžiama, tai jo policijos kortoje būna įspausiti likiminiai žodžiai: "Politiškai nepageidaujamas".

"Jisai tada yra paženklinatas žmogus, kuris tegali tikėtis vos tik galimybės iškilti gyvenam."

Toks asmuo, vadinasi, nėra žudomas fiziškai, bet jam atimami visi kultūrinio gyvenimo patogumai, visos galimybės pakilti ir pagerinti savo ir savo šeimos būvį. Žmogus liekasi pasmerkta skardui ir pažeminimui.

versti dalyvauti ir pavergtos Lietuvos žmonės. Visi iš tos komedijos juokiasi, bet ką jie darys, kai už "rinkimų" boikotavimą žmogus gali netekti uždarbio ir buto? ...

miesi ją pertvarkyti pagal leninismo - stalinizmo dėsnius.

Net po Stalino nuvainikavimo 1956 m. Krenliuje, stalinizmas laikėsi Čekoslovakijoje iki 1962 m. ir tik tais metais Pragoje buvo nuversta to diktatoriaus statula. Tais tamsiais "asmenybės kultu" laikis buvo sušaudyti arba pakarti 11 komunistų vadų (1952 m.). Šimtai buvo nubausti kalėjimu arba išvežti į prievartos darbo stovyklas.

Dabar tos stalinizmo aukos yra reabilituojamos. Bet ką tai pagelbės tiems, kurie buvo įsakymu iš Maskvos pakarti arba sušaudyti!

Valdžios sistema, kurioje ta barbariška šlykštybė galėjo išdygti ir per metus metus klesėti, nėra panaikinta.

JURGIS JANUSAITIS

BALFAS NERINKS AUKŲ, O IŠDALINS SAVAS GĖRYBES

Tas nutiks Bučo darže birželio 19 d.

Vieną naktį suskamba telefonas. Skubu atsiliiepti, manydamas išgirsiaš blogą naujieną. Juk kas gali taip vėlai skambinti telefonu.

— Jurgi, labai svarbiu reikalu tau skambinu. Noriu pranešti, kad Balfas nerinks aukų, o tik išdalins savas gėrybes. Apie tai skubiai pranešk spaudai, — įtikinančiu balsu drožė Chicago apskritys Balfas pirmininkas Antanas Gintneris.

— Juokauji, brolai! Kurgi matei, kad Balfas apseitų be aukų. Netikiu. Tu, Antanai, nori suklaidinti mūsų visuomenę. Tokio žygio nesimisiu. Juk vargelyje plaukiojančių maršais. Ar atsimeni, kaip dar neseniai visi kalbėjome apie šalpos reikalinguosius, prašėme pinigėlių iš geraširdžių žmonių. Rinkėjai klebonu visų duris ir po didelių pastangų net virš dvidešimties tūkstančių žmonių suklojo. O dabar sakai, kad ne tik kad neberinksite aukų, bet ir turimas gėrybes išdalinsite. O bedalinant dar virško atsitiks. Gali gauti ir turtingieji, o kas tada bus? Visuomenė sumiks ir visą Balfą nušluos nuo žemės paviršiaus. To smygio neatlaikytų nei Balfas centro galvos kun. A. Martinkus ir kun. L. Jankus. Nepasiduosiu tokiai netikrai minčiai, — at-

kakliai režiau Balfu pirmininkui Antanui Gintneriui. O jis vis tą patį kartuoja. Tvirtino, kad taip bus. Ir tas nutiks! Bučo darže birželio mėn. 19 d., kai Chicago apskr. Balfas vyrų suruos šauniausią visų balfininkų — rinkėjų ir aukotojų bendrą šventę, pikniku vadinamą.

Sekandžios dienos ankstyvą rytą skambinu Pranui šuliu, dideliame balfininkui ir dabar įkopusiam į propagandos šefo kėdę. Pranukas atsiliepia gerose nuotaikose. Jam išdėstau reikalą, apskundžiu jo virškininką Antaną Gintnerį ir prašau autentiškų žinių. Spaudos teisingo žodžio mlytojas Pranas šulas tą patį patvirtina. Sako, kad tikrai aukų Balfas nerinks, bet dalins savas gėrybes visiems, kurie atsilankys į Balfu ruošiamą visiems malonią šventę, gražioje gamtoje.

Pagaliau į mano rankas patenka ir visi šios šventės rengimo planai. Iš visų davinų matyti, kad tiek pirminko Antano Gintnerio, tiek ir spaudos šefo teigimai yra teisingi ir apie juos galime atvirai kalbėti spaudoje.

Birželio 19 d. nuo ankstyvo ryto į Bučo daržą suguzės aršieji balfininkai, — visi juodieji darbininkai. Vieni tvarčys bufetus, kiti svetaines, tretis ruošs priimti svečius, ketvirti planuos programas. Bet ne-veiks aukų rinkimo komisijos ir kiti jų padaliniai. Vieton jų

CAROL ANN MISEVICH

yra 18 metų amžiaus. Ji mokėsi Vilniaus Panelės švenčiausios pradžios mokykloje ir baigė šv. Marijos Riverside mokyklą. La Grange Park Nazaretho Akademijoje yra vyresnioji mokinė, kur per keturis metus ji kreipė ypatingą dėmesį į anglų kalbą, mokslą, matematiką, kalbėjimą ir dramą.

Mokykla gyvauja įsios veikla pasirodė Dramos Klube, kurio vadovybėje ji buvo. Ji buvo grupės vadovė, kai kelis kartus teko paruošti Nazaretho valdus. Ji buvo narė dar šių klubų: Amerikos Ateities Slaugiu, mergaičių Atletų Draugijos ir Studentų Veiklos Komiteto.

Ateinantiais metais ji planuoja lankyti Notre Dame Universitetą Wisconsinie, kur ji nori pasirovoti užsienio tarnybai arba kurioje nors politiniu moksly veiklos srityje. Ji jau priimta į Wisconsin Universitetą ir laukia atsakymo iš St. Mary kolegijos.

Ji domisi teatru ir virimu. Dvi vasaras ji savanore dirbo Mount Sinai ligoninėje ir baigė reikalingų slaugių kursų. Carol Ann Misevich yra šių metų Gintaro Baliaus debiutantė. Kartu su kitomis birželio 19 dieną South Shore Country Club patalpose ji bus supažindinta su rinkiniais visuomenės atstovais. (Pr).

bus didelis štabas, kuris paruos Dievo duotų dovanų: sveikų, lietuviško maisto, gėrybių ir didžiulį atgaivinimą. Nuotaikos. Ištroškę, pagal artilerijos meilės dėsnius, bus pagybių bendrą šventę, pikniku vadinamą.

Tam jau dabar ruošiasi patys geriausi maisto gamintojai specialistai. Dirba gėrimų ekspertai. Ruošiasi orkestrai, kurie savo gražiomis melodijomis ir seną ir jauną vilos žingsmai polką.

Balfas nerinks ir neprasys aukų. Tik nuoširdžiai visiems padėkos už gerą širdį ir dosnumą, kurį Balfas pajuto praejusių metų vajuos metu. Balfas perduos visiems šios didelės balfininkų šeimos dalyviams nuoširdžiausią padėką žmonių, kuriems jų nu-

sluostėte skausmo asarą, kuriuos suraminote neviltes valandose, kuriuos alkio dienoje pavalgydinote ir šaltą dieną šiltesniu rūbėliu aprengete. Balfu vyrai visus nuoširdžiai priims, pavaišins, pasidalins džiaugsmiais ir rūpesčiais, šis šventė bus viena iš gražių, nes ji skirta gerųjų darbų atžymėjimui.

Tad birželio 19 d., tikėkime, Dievulis duos gerą orą. Tą dieną tepajuos Chicago ir jos apylinkės. Tesuskrenda tūkstančiai į Balfu metinę šventę, kurią pavadinsime pikniku. Čia susitiks senieji draugai, jaunimas ir vieningų darbų dirbantis lietuvis. Bus progą pasikabėti mūsų lietuviškojo gyvenimo problemomis, bus prisimintas ir Balfu nueitas kelias. Svečių laukia malonios staugmenos ir pačioje programoje (Nukelta į 5 psl.)

M. GELŽINIS

Dr. Gertrud Mortensen ir Mažoji Lietuva

10

e) Kad "Ordinas siekė taikos su Vytautu" yra taip pat daktarantės išmislas, yra nesiskaitymas su istoriniu faktu. Jei ordinas tikrai būtų norėjęs taikos, jis teprivalė nebepulti Lietuvos, nebedeginti jos sodybų, nebežudyti žmonių, kurie nieko nebuvo įskilę vokiškiems agresoriams. Bet vietoj taikos, jis vieno Algirdo valdymo laikais, nuo 1345-1377 metų puolė Lietuvą iš vakarų 70 kartų, o iš Livonijos 30 kartų. Tad kur čia Ordino taikos siekimas? Su Vytautu jis tik tuomet tesustabdė ginklus, kuomet pastarasis jam ne tik Zemaitiją, bet ir pusę Sūduvos užrašė.

Toliau, Ordino statusas neleido jam gyventi taikoje su pagoniais. Net Mortensenienės asmeniškas draugas Dr. Forstreuteris rašo: "Ein Friedenschluss mit Ung-laeubigen war dem Orden verboten" (Ordinui buvo uždrausta sudaryti taikos sutartį su netikėliais), žiūrėk Dr. F. knyga "Deutschland und Litauen im Mittelalter", p. 11.

O kaip su Vokietijos imperatoriaus Ludwigo Bavariškojo 1337 m. Lietuvos "užrašymu" Ordinui, kurį pati daktarantė mini toje pačioje disertacijoje p. 27 ir 28? Jeigu Ordinas būtų norėjęs gyventi taikoje su Lietuva, jis būtų galėjęs nesirūpinti išgauti iš imperatoriaus tokį užrašymą.

Daktarantės įtaigojimas, kad Ordinas siekęs taikos su Vytautu, yra neapsukrus

ir primityviai parengtas istorijos falsifikavimas (Geschichtsbengung).

d) Daktarantės nuomonė, laikyti 1398 m. Salyne sutartį pusės Sūduvos perleidimą Vytautui atlyginimu už Zemaitiją, yra jos asmeniškas spėjimas ir prielaida, negalinti atsiremti į joki istorinį dokumentą.

e) Autorė, pabrėždama Ordino pastangas dar prieš didįjį karą, t. y. 1409 m., anuliuoti 1398 m. Salyne įvykusį Sūduvos pasiskirstymą ir iš karaliaus Vaclovo išgauti patvirtinimą, kad ji esanti Ordino nuosavybė, nuvedė autorę į pinkles, parodytas skyriaus 2c "Kreivo dokumento kreivas panaudojimas".

3c) Senos ir "senosios sienos"

Autorė plačiai aptaria ir dažnai įrodinėja lietuviškų kiltėjų prieš Ordino laikų sienas ir Mindaugo bei Vytauto valstybių sienas su Ordino valdomis.

Ji 15 psl. teisingai parodo, kad senuose laikuose kiltėjų gyvenamas plotus skyrė plačios negyvenamos juostos, kurios niekam nepriklausė. Tik žymiai vėliau, žmonių skaičiumi padaugėjus, skiriamosios juostos siaurėjo ir 13 a. vakarinėje Vokietijoje jos jau išnyko ir pavoito linijomis — sienomis.

Bet toliau turime pabrėžti, kad nuo kryžėvių agresijos prieš Lietuvą pradžios nebuvo jokių abiejų kovojančių pusių laisvu susitarimu nustatytų sienų. Kryžėviai ir jų talkininkai, popiežius ir Vokietijos imperatoriaus, galėjo ir Lietuvoje nusistatyti kokių sienų jie tik norėjo. Bet tai buvo fikcijos ir pergamentuose fiktyviai išvestos linijos. Teisiniu atžvilgiu tai te-

buvo vienpusiškai, popieriniai aktai, kurie Lietuvos nesaistė ir jai jokių pareigų uždėti negalėjo.

Ordinas, per daug išnaudojęs 1384 ir 1390 m. Vytauto būklę, anų metų sutartyse padiktavo kunigaikščiumi sienų sąlygas. Toks perdėtas Ordino gobšumas teklestėjo trumpą laiką ir buvo vėliau Vytauto kardu sutvarkytas. Tik 1398 m. Salyno sutartis yra pirmasis abiejų pusių laisvu susitarimu įvykdytas sienų nustatymas. Kadangi ir jis nepaėjo lietuvių tautos etninių sąlygų, tai veikiai virto žemaičių 1409 m. sukilimo priežastimi.

Autorė, paėmusi iš įvairių dokumentų terminą "senosios sienos", pasineša iš jo kokių tai pripažintų sienų egzistenciją iš ankstyvesnių laikų išvesi. Pasirodo, kad "senųjų sienų" sąvoka buvo ir 1411-1421 metų Lietuvos - Lenkijos derybose su Ordinui vartojama. Tik abi pusės ją skirtingai suprato. 1414 m. balandžio 24 d. derybose Grabowe, Lietuva pateikė savo teritorinius reikalavimus, pasiūlyti "senose sienose" (CEV p. 284). Derybų metu "senųjų sienų" sąvoka buvo išaiškinta: pasirodė, kad ji reiškė Lietuvą su Zemaitija ir Sūduva (CEV p. 285, 288).

3d) Bendrai pripažinta Ordino nuosavybė?

Daktarantė pakartotinai nulemia savo išvadas apie kai kurias Lietuvos ir Ordino ginčijamas sritis teigimu, kad tai busi "bendrai pripažinta Ordino nuosavybė" (Allgemein anerkannter Ordensbesitz).

Visų pirma tenka paklausti, kas sudarė tą bendruomenę, kuri pripažino Lietuvos

3e) Makrai primetamas šališkumas Lietuvos naudai

Apie Makros veiklą p. Mortensenienė rašo:

"1412 m. kovo mėn. abi pusės sutiko, kad Zigmantas būtų arbitru sienų klausimuose ir šis, ruošdamas sprendimą, pasiuntė magistrą Benedikt von Macra ir Prūsus. Zemaitijos sienų klausime Zigmanto įgalotinis atstovavo visiškai šališkai Lenkijos - Lietuvos pusėje (p. 24).

Toks autorės asmeniškas ir nieku nepagrįstas išvadų pateikimas primeta Makrai šališkumą ir tuo pačiu neteislingumą.

Paziūrėkim, ką teigia istoriniai faktai: Vokietijos imperatorius ir Vengrijos karalius Zigmantas Luvo žymus Ordino draugas (ir dažnai jo talkininkas). Imperatoriaus simpatijos Ordinui plaukė iš trijų šaltinių: 1) Kaip vokiečių bajoras jis natūraliai stovėjo saviškių pusėje, 2) Ordino jam mokami pinigai bei pakartotinis imperatoriaus interesų rėmimas kardu ir diplomatiniais teismais neleidė jų savitarpinei draugystei atvėsti ir 3) būdamas Vokietijos, arba Sv. Romos imperijos, imperatorius, jis iš tradicijos rėmė Ordiną. Jo palankumą Ordinui paliudija visi ankščiau ir vėliau padaryti arbitražai Lietuvos - Lenkijos su Ordinui ginčuose. Jie visi buvo nepalankūs Lietuvai ir stengėsi Ordino valdų sienas kuo toliau į rytus nukelti. Vėliau, po Zigmanto mirties, viešumon išėję dokumentai net parodė, kad jis slapta iš anksto buvo Ordinui užtikrinęs kai kurių sprendimų palankumą.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS 2858 W. 63rd STREET

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA 6449 So. Pulaski Rd.

Prima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Tel.: Prospect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-4847

DR. BR. GAIZIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

Tel. ofiso: 847-5800; rez. PR 6-4250

ŠIAURĖ VISUS ŠAUKIA

Iš Floridos grįšim į Chicago kad ir ne visi savo kojomis

Sarkastiškas, daug sykių Floridoje girdėtas klausimas: "Ar vis dar šiaurė šaukia?"

Taip. Nes juo arčiau į Pietus, juo toliau nuo Lietuvos. Juo toliau į šiaurę, juo arčiau Lietuvos!

Kai prieš jau tuziną metų šiose pačiose Naujienose cikliuje "Šiaurė šaukia" aprašinėjam savo nuotykius manitos šiaurėje, kaip vieni juodajai mamai meškai po kojų puoliau, prašydamas pasigailėti, ir ji pasigailėjo, arba kaip tuščiais kumščiais grasindamas dvi rudasias sau iš kelio nuvariau, tai mano nuotykių skaitytojai ir pasakojimų klausytojai juoką sulaukiami paskatindavo, girdi, "kad ir meluojai, bet klausyti galima, prašom tęsti toliau..."

Tamosiems netikėjams čia turiu keletą nebe savo patirčių.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 WEST 35 STREET

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS Aparatai - Protezai, Med. Banažai. Speciali pagalba kojomis (Arca Supporte) ir t. t.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS 30 metų patyrimas

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381

PERKRAUSTYMAI

MOVING Leidimai - pilna apdrauda ZEMA KAINA R. S. ERBENS

MOVING

Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų. ANTONAS VILIMAS

GRADINSKAS

MES TURIM RADIJŲ SU DVEJŲ METŲ GARANTIJA IR DALIMS IR DARBU

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.

Meška, kuri pietų atėjo ir pasiliko

Robert Franklin Leslie, kalbų mokytojas Harvardo karinėje mokykloje North Hollywood, Calif., pirmąją premiją apdovanojame "Readers Digest" žurnale rašinyje "Meška, kuri atėjo pietų", aprašo savo tikrai neįtikėtinas pažintis su Kanados šiaurės juodąja meška. Pavargęs per ilgą dieną beprospektaudamas, vakarop Robertas grįžo į savo laikiną stovyklą prie upokšnio ir sumanė vakarienei kokį žuvį susimeškierioti, kai vos meškė įmetęs pamatė skersai aikštę prie jo atkūžiuojančią didžiulę juodąją mešką.

Neturėdamas jokio ginklo, išskiriant meškerkotį ir keletą ant kabliuko pamaity slykių, ką kita jis galėjo daryti, kai pasiduooti likimui ir tikėtis "česlyvos smerties". Robertas nuduodamas savo reikalais užimtą ir nieko nepaisantį, pradėjo atsileidęs meškierioti. Meška, kurią jis pavadinavo Bosko, atkūžildavo ir per penktą žingsnių atstu atsistodavo, pradėjo su dideliu dėmesiu stebėti, ką jis daro. Ištraukęs 14 colių muskelinguką, nukabinęs nuo kablio numetė Boskui, kurs mandagiai žuvį burna nuo žemės paėmęs stačią prarijo ir apsilaužęs tiek prisirišino, kad savo 500 svarų kūną atsirėmė į Leslie batą...

Ištraukęs antrą, žymiai mažesnę, Leslie jau manė, kad jo sveitę ar viešnia čiups žuvelę su visa virvele ir juom pačiu, bet Bosko buvo kantrybės ir mandagumo pavyzdys. Galvą linguodamas jis ar ji kantriai sėdėjo, stebėjo ir laukė, kol jo maitintojas sekantį skanėstą jam į placiai atvertus nasrus įmesdavo. Pagaliau prišėręs Bosko, porą žuvelių jis nusinėšė prie savo ankščiau pasikurtos ugniatelės. Bosko ištikimai jį atlydėjo ir atsileidęs saugioje vietoje, kur lauzo liepsnos nei dūmai jo nepalietė, stebėjo, ką tas žmogus dabar darys. Besitaisant vakariene pradėjo šalta pursla lynoti ir Robertas pora kąsnių kandęs įsilindo į savo miegamąjį maišą. Bosko atsikėlęs atkūžildavo ir pusiau atsileidęs, pusiau atsiklojęs prisiglaudęs savo aštriai žvėriui atsiuodančiu, šlapiu, bet šilku kailiu prie jo nugaros. Besiklausydamas lietaus teškėjimo ir miegamąjį maišą ir šaltimis sugižusio keisto bendrakeleivio širdies žiurpsėjimo nuovargio nugalėtas Leslie užmigo.

"Kaj vėjas pasukdavo mūsų pusėn lauzo dūmus", rašo Leslie, Bosko sučiaudėdavo, nusikodėdavo, ir aš pamėgdžiodamas pradėjau viską darėti kaip jis darė, linguodamas galvą ir nosimi traukdamas orą, visiškai taip, kaip Bosko darė. "Pagaliau Bosko pradėjo gerintis, laišydamas savo karštu aštriu liežuviu mano rankas, veidą ir visą galvą. Atsimindamas, kad meškos, kaip stirmos ir kiti laukiniai žvėrys galbūt yra reikalingos druskos, padaviau jam su savim atsivežtą druskos maišuką. Bosko griebė druską su tokiu entuziazmu, kad visu savo pusės tonos svoriu užgulė mano ranką, kol sulaižė druską iki paskutinio trupinio. Pagaliau, rodos, apsiraminė, bet nei atsileidęs šalia mano galvą ir atsukęs į mane savo užpakalį didžiulėmis lėpėmis aistringai ėmė kasytis. Supratus, kad kažkodėl jis prašosi mano pagarbos, ištiesiau ranką jį pakasyti, kai staiga Bosko su didžiausiu pomėgiu išsitiesė visomis savo septyniomis pėdomis.

Vieną vakarą, atsileidęs ant sauso kelmo užsikūriau pypkę. Bosko priėjęs pradėjo labai aistringai kojomis kasti prie mano kojų. Vos tik atsistojau, jis tuojau pradėjo mane vesti į krūmus, ir ten, man matant lėpšį nagais ardyti sausą medžio stuobrį. Supratus reikalą, atsinešiau moskity tinklę, pirštines ir užsirašiojau marškinų rankovių ir kelnų galus. Po medžių pakūriau ugnį ir pradėjau kirveliu kirsti, kol pagaliau medis griuvo, atidarydamas didelės bičių šeimos visos vasaros medaus sandėlį. Aš gavau tik trijų bičių gylius, bet mano Bosko, suslėgęs apie 20 svarų medaus, visą bičių duoną, kartu nurydamas ir šimtus neatsargių bičių darbininkių. Tą naktį Bosko geriausiai knarkė išsitiesęs mano miegamojo maišo kojugalvyje. Pagaliau su Bosko tiek susigyvenau, kad pradėjau pildyti visas jo užgaidas: kai jis įsigėsdavo žuvis pietų aš meškieriojau, kai jis norėjo su manim pažaisiti pievoje, aš žaidžiau, ir šiandien galiu

pau pirmąją erkę, bet maniau kad su ta erke ir man pačiam atėjo paskutiniai. Bosko tiek skausmingai suriko, kad visa dykuma nuaidėjo, bet kadangi man nieko nedarė, ryžausi - rėksti nerėksi - baigti teikęs pagalbą savo artimui. Kiekvieną išlūtą erkę daviau jam pamatyti, pa-uostyti ir jo akyvaizdoje mečiau į lauzo liepsną, kur erkės sproginėjo lyg kepami kaštainai. Pajutau, kad kiekvieną naują erkę išlupus, Bosko pradėjo palaizyti mano ranką.

Apvalytas ar pavyalęs nuo parazitų Bosko labai pagyvėjo ir atsikėlęs pradėjo vaikštinėti, tai nueidamas, tai vėl grįždamas ir kiekvieną kartą laipiodamas per mano miegamąjį maišą. Nors tai darė labai atsargiai ir manęs nė sykio neprimynė, bet mano miegamąjį maišą, visą laiką lynojant, beveik sumynė į purvyną.

Apsipratęs su meškos draugyste, atsikėliau anksti ir išsiiruščiau į tolimesnę kelionę, širdyje nerimdamas, kuo visa tai pagaliau baigsis. Nusileidau į aikšnių ir berželių krūmais prižėlusį kažkokio upelio slėnį. Bosko lyg koks ištikimas šuo visą laiką sekė paskui, kartais užeidamas iš priekio, bet nepaleisdamas nė žingsnio vienui vieno, o kai tik aš apsidodavau atsikvėpti, jis tuojau imdavo valgomų žolių ir šaknelių ieškoti.

Taip atėjo sekantis vakaras ir vėl turėjau meškere parūpinti savo keistajam draugui vakariene. Mūsų draugystė nusitęsė apie savaitę laiko ir jis išmoko klausyti šaukiamas Bosko vardu, nors jo ir šaukti nereikėjo, nes nė minutei manęs iš savo akių neišleido.

Vieną vakarą, atsileidęs ant sauso kelmo užsikūriau pypkę. Bosko priėjęs pradėjo labai aistringai kojomis kasti prie mano kojų. Vos tik atsistojau, jis tuojau pradėjo mane vesti į krūmus, ir ten, man matant lėpšį nagais ardyti sausą medžio stuo-

brį. Supratus reikalą, atsinešiau moskity tinklę, pirštines ir užsirašiojau marškinų rankovių ir kelnų galus. Po medžių pakūriau ugnį ir pradėjau kirveliu kirsti, kol pagaliau medis griuvo, atidarydamas didelės bičių šeimos visos vasaros medaus sandėlį. Aš gavau tik trijų bičių gylius, bet mano Bosko, suslėgęs apie 20 svarų medaus, visą bičių duoną, kartu nurydamas ir šimtus neatsargių bičių darbininkių. Tą naktį Bosko geriausiai knarkė išsitiesęs mano miegamojo maišo kojugalvyje. Pagaliau su Bosko tiek susigyvenau, kad pradėjau pildyti visas jo užgaidas: kai jis įsigėsdavo žuvis pietų aš meškieriojau, kai jis norėjo su manim pažaisiti pievoje, aš žaidžiau, ir šiandien galiu

rečiau įrodyti, kur Bosko mane sumušė, jei nesupratu, kokia mano buvo rolė jo sumanytose žaidynėse. Sykį aš tiek įsitraukiau, bet apvertęs jį aukštelininką, užsisėdau ant jo pilvo ir pradėjau lyg ant spiruoklinio matracio supuotis. Tik kai jis tvojto man savo kaire lėpse, ir šiandien tebėra didelis randas mano kairiajame žande. Kai nuo smūgio atsipeikėjau, Bosko rado drau belaižantį mano žaidą, ir griaudžiai beaimanuojantį: aushis atlošęs rėkė lyg išpliektais šuniukas.

(Bus daugiau)

BALFAS NERINKS AUKŲ...

(Atkelta iš 4-to psl.)

moje, dejas, jų pasakyti negaliu, nes man jų neįdėdavo nei pirmūninkas A. Ginteris, nei spaudos šefas Pranas Šulas. O staigmenų bus!

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Žemaičių Kultūros klubo pusmetinis susirinkimas įvyks trečiadienį, birželio 15 dieną 7:30 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai kviečiami atsilankyti ir sutvarkyti narystės duokles, nes per vasaros 2 mėnesių nebus susirinkimų. Reikalui esant kreipkitės į valdybos narį B. Žemaitį, Finasų rast. tel. VI 7-2879. O šį kartą atvirutės nebus susiunčiamos narėms.

Knygos-geriausia dovana

IVAIRAUS TURINIO

- Dr. S. Biežis — BŪKITE SVEIKI, 188 psl. \$2.00
Josephine Daužvardis — POPULIARŲ LITHUANIAN RECIPES, Vėliu ir termu receptai anglų kalba, 120 psl. \$2.00
E. Drasniečė ir kt. — VALGIŲ GAMINIMAS, 599 psl. \$7.50
Dr. Antanas J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis, Kietais viršel. MISLIŲ KNYGA, 162 psl. \$1.00
M. Michelsonienė — NAUJA M. VALGIŲ KNYGA, 130 psl. \$1.25
M. Petruskas — EGLE ŽALČIŲ KARALIENE, 240 psl. \$5.00
M. Petruskas — LIETUVISKOS DAINOS (VII sags.) \$1.00
Dr. J. Remeika — LIETUVOS PAJŪRIO PADAVIMAI, 112 psl. \$2.00
V. Stulpino išleistas VYTAUTO DIDŽIOJO LAIKŲ LIETUVOS ŽEMELAPIS, Spalvotas. \$1.00
Dr. V. Tumėnienė — VAIKO SVEIKATA, 133 psl. \$1.25

- J. Vadis — OKULTINIAI PATYRIMAI, 143 psl. \$2.00
Sofija Jonynienė — LIETUVOS LAUKAI, 220 psl. \$3.00
Sofija Jonynienė — TEVU SA-LIS, 360 psl. \$3.50
A. Tyruolis — TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA, 217 psl. \$3.50
Baravykas — LIETUVISKAI ANGLISKAS ŽODYNAS, 583 psl. \$6.00

Atsilankykite arba siųskite money orderį pridėję 25 centus siuntimo išlaidoms padengti. NAUJIENOS, 1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksnumo arba lūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

LOVEIKIS Telegrama | Viskas Pasaulio Dalia KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELININKA GELYS VISOŠIOSI 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS MAŽNOMAS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st STREET Tel.: GROvehill 6-2345-6 1410 So. 50th AVE., CICERO Tel.: TOWNhall 3-2108-9 TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS AIRSTB AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

John F. Eudeikis Laidotuvių Direktorius SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE Tel.: YArds 7-1741 — 1742 4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE Telefonai: LAFayette 3-0440 MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

NARIAI Chicago's Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ TURIME KOPLYCIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMmodore 4-2228

BUTKUS - VASAITIS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLYmpic 2-1003

Mielajam mūsų prieteliui, BERNARDUI BUNTINUI, staiga mirus, jo žmoną, sūnų, brolius bei artimuosius užjaučia ir kartu liūdi Pr. ir Br. Srugiai

Dangus Naujienoms pažada ištesėjo

Naujienu pavasariniai piknikai metai iš metų darosi gausingesni ir malonesni

Lietuvos krepšinio rinktinės — Europos čempionės — kapitonas Feliksas Kraucūnas su žmona Suse "Naujienu" piknike.

Jau iš vakaro oro būrai gals langus, dangus iš tikrųjų vis dino žmones, kad sekmadienį labiau darėsi įtartinas, nes iš galimas lietus su perkūnija net dešimt kart per dieną — iš ryto ir pavakarėje, ir sekmadienio rytą besirengiantį Naujienu didįjį pikniką, pasidairius pro

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išsismokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5920

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav. Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE. Tel.: PR 8-9533

SIUNČIAMSI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS.

DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.
EXPRESS GIFT PARCEL SERVICE
3320 So. HALSTED ST.
LA 3-2021
L. KAVALIUSKIENĖ

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS PREKIŲ VISŲJ AMERIKOJ

- Gintarinių žiedų, karolių, apyrankių, auskarų ir kita.
- Rasomų mašinelių su lietuviškais ir kitų kalbų raidynais, Europoj ir Amerikoj gamintų.
- Medžio, odos ir kitokių rankdarbių su lietuviškais motyvais, kurie primena Lietuvą.
- Lietuviškų plokštelių, knygų ir gaidų.

Tose pat patalpose siunčiamo istaiga "WORLD PARCEL SERVICE". Siuntiniai siunčiami tiesiai iš Chicago į Lietuvą ir kitus kraštus, todėl pigiau kainuoja.

Yra didelis prekių pasirinkimas labiausiai Lietuvoje reikalingų. Ką bepirktumėte ar siuntumėte, maloniai prašome pasiteirauti mūsų įstaigoje, iš to neabejotinai turėsite naudą.

J. KARVELIS & CO. WORLD PARCEL SERVICE
2715 W. 71st Street, Chicago, Ill. Tel.: 471-1424
Patyrusi Vedėja
D. Karvelytė-Grūbliūnienė

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago 29, Ill. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69 St., Chicago 29, Ill. — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Tel. CA 5-1864
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaiduojamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITES į mūsų vienintelę Čikagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisingą SAVO VARDU siūti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai: E. ir V. ZUKAUSKAI

ir vakarų priemiesčiuose. Bet visa tai truko trumpą laiką, ir kai didžioji masė į pikniką traukti pasijudino, oras buvo kokio tik galima pageidauti. Taigi, ir šiomet dangus savo tradicinę sutartį su Naujienu išlaikė. Lietų su perkūnija ir žaibais nukėlė į naktį. Kada visi vėlyvieji piknikautai jau buvo savo namus pasiekę ir, nuėję gultį, saldžiai apie pikniką pergyventus malonumus sapnavo, tuomet tik dangus atsivėrė ir per kiaurą naktį pylė, žaibavo ir trankėsi, kiek tik jam reikėjo.

Neaprasitai draugiška nuotaka

Nėra reikalo kartoti, ką visi iš seniai žino, bet nebus per daug pasakyti, kad Naujienu piknikai lietuviams atstoja ir "atlaidus" ir "jomarkus". Kaip Lietuvoje kelių parapijų žmonių laukė laukdavo "žolinės", Baltramiejaus ar Trijų Karalių jomarkų su atlaidais, ir kai diena atėjus pilnas miestelis privažiudavo brikose, šlajose, rogėse ar gardiniuose ratuose svieto, taip Bučo daržo parkinimo laukai per Naujienu sezoninį pikniką privažiuoja pilni visokiausių rūšių ir firmų automobilių, atvežusių po pus-tuzinį ir daugiau vyrų ir moterų, jaunų ir senų, gerų mielių draugų, bičiulių ir pažįstamų.

Žinoma, Rockfordo lietuviams kaip kasmet, taip ir šiomet atiteko pirmasis kreditas. Jie savo Mozės — žvalgo Bacevičiaus vedami ištikimai kasmet atvažiuoja į abudu piknikus, bet netuščiomis! ir ne be savo sąlygų! Jie pakvietė Chicago lietuvių proporcingai atvažiuoti pas juos į šio birželio 25 dieną Rockfordo Lietuvių Klubo parke rengiamas tradicija virstančias Joninių šventes su laužais, smalos statinėmis, choralis, dainomis, vaišėmis ir šokiais!

Buvo reprezentuoti ir patys tolimiausiai Amerikos lietuvių susibūrimai, k. a. Florida, Kalifornija, Arizona, Kankakee ir New Buffalo!

Reikia balsuoti už bonus

Chicago miesto meras Richard Daley prašo piliečių, kad šiandien balsuotų už 195 milijonų dolerių bonų išleidimą. Tais bonais numatyta visa eilė svarbių pagerinimų miestui ir už tuos pagerinimus jau pasisakė didžiuliam rimčiausių miesto žmonių organizacijų, draugijų ir bendruomenių.

Iš tos sumos numatyta 46 milijonus skirti miesto kanalizacijai (sewers) pagilinti ir išplėsti, 20 milijonų gatvėms ir užgatviam apšviesti, kad plėšikai ir banditai neturėtų kur slėptis; 15 milijonų atmatų, šiukšlių ir sąšlavų (garbage) pašalinimui ir sudėginimui; 36 milijonus gatvėms, sveikatos departamentui, ugniagesybai ir policijos nuovadoms bei Chicago Pataisos namams sumoderninti; 50 milijonų miesto konservacijai ir rehabilitacijai ir 28 mil. skubiam masiniam susisiekimui pastatyti (rapid transit).

Jei Chicago piliečiai bonų išleidimą priims, tai federalinė valdžia iš savo pusės pridės dar 190 milijonų dol., bet jei čekiečiai bonus atmes, tai tie federaliniai 190 milijonų dol. priedai bus pervesti kitiems miestams.

Neapleiskite slidinėjantių

DIRBTINIŲ DANTŲ

Ar dirbtiniai jūsų dantys nukrinta, slysta ar juda, kai kalbate, valgote, juokiatės ar nusiūduote? Nenusiminkite dėl šitokių kliūčių. FASTEETH, alkaliniai (ne rūgšties) milteliai, pabarstyti ant jūsų plokštelių, stipriau laiko dirbtinius jūsų dantis savo vietoje. Sustiprina pasitiekimą ir padidina patogumą. Nepašalina limpančio, klipuojančio, tesinio skonio ar jausmo. Nusipirkite FASTEETH šiandien bet kurioje vaistinėje.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MACHINISTS
GUARANTEED — OVERTIME

Nationally known mfr. of packaging machinery seeks to add experienced machinists to its production staff. Increased business assures 48 hours or more each week. Modern shop provides excellent working conditions. Many co. benefits. Age open.

- LATHE OPERATORS
- MILLING MACHINE OPRS.
- BENCH MACHINISTS

If you have broad experience regardless as to previous industry exposure contact Mr. Rockcastle, 9 to 5 weekdays, 9 to 12 Saturdays.

AUTO-PAK, INC.
2710 N. CLYBOURN 528-3401, 327-1321

WE HAVE JOBS
Offering Top Wages

to experienced men, also incentive bonus and overtime. Positions are steady and permanent.

- **PRINTER-SLOTTER OPERATORS**
- **PRINTER-SLOTTER SET-UP**

All benefits. Clean modern plant with a company subsidized cafeteria.

Stone Container Corp.
4200 W. 42nd PLACE
(2 blocks West of Pulaski)
An equal opportunity employer

REIKALINGAS VALYTOJAS
6 naktis savaitėje, pastovus darbas, \$100 per savaitę. Įvairūs priedai. Reikalingos rekomendacijos ir turi suprasti angliskai.

VELVETONE CLEANERS
1818 W. 47th STREET
Tel. 847-5500

SHEET METAL MEN
We have immediate openings for:

- WELDERS
- SHEET METAL MODEL MAKERS
- ASSEMBLERS
- SOLDERERS

Steady work, good pay, overtime. Many liberal Company benefits.

WAREHOUSEMEN

Unloading, order filling, packing and shipping, wide variety hardware merchandise. 1st & 2nd shifts, excellent starting rate with automatic increases. Company paid life, hospital, surgical and major medical insurance plus many other benefits.

Cafeteria and CTA to door.

ACE HARDWARE CORP.
6501 West 65th St.

MACHINIST
MAINTENANCE "A"

The man we need must be a qualified lathe, milling machine grinder and drill press operator with general mechanical abilities.

Steady work plus overtime.
3 P. M. to 11 P. M.

STONE CONTAINER CORP.
4200 W. 42nd PLACE
(2 blocks West of Pulaski)
An equal opportunity employer

EAGLE SHEET METAL MFG.
A good place to work.
6226 W. HOWARD NILES, ILL.
967-5600 775-5600

2 MEN WANTED
To Learn Screen Process Screen Making Near North Side
Call 666-1213

GENERAL FACTORY
Good opportunity for man who wants steady work
MACO INDUSTRIES
4219 So. WOLCOTT

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Portorikų "revoliucija"

Netikėtos riaušės įvyko pračio sekmadienio pavakarę ir naktį portorikiečių tirstai apgyventoje Chicago miesto šiaurinėje dalyje Damen ir Division gatvių kampe.

Du policijos patruliai pravažiudami pamatė būrį portorikiečių vaikėžų besimušančių ir sustoję nuėjo gaujos išsklaidyti. Policininkai buvo sutikti įžeidžiančiais šūkiiais ir tuščiomis bonkomis, o vienas, Cruz Arcelis, 21 metų, bandė išsitraukti revolverį, bet patrulis jį spėjo pirma paštuti. Iš to kilo tokios riaušės, kad susirinkusi daugiau tūkstančio minia sudegino 3 policijos automobilius, o muštynėse du policininkai ir vienas gaisrininkas ir apie dešimt portorikų buvo sužeisti. Riaušėms malsinti ir miniai išsklaidyti policija turėjo net ašarines dujas bei policijos šunis pavartoti.

Departmentas aiškina

Teisingumo departamentas tuo tarpu pranešė, kad "turint naujų įrodymų prieš Giancaną, Hanrahanui duotas laisvos rankos" (OK) šitą gengsterį iš naujo traukti teisman. "Per ištisus praėjusius šešis mėnesius US prokuroras Edward Hanrahan turėjo laisvas rankas ruošti bylą prieš Cosa Nostra bosą Momo Salvatore Giancaną. Nė vieno teisingumo departamento įsako negalima aiškinti, kaip traukdamą prieš Giancaną toliau kelti bylą" — teisiniai teisingumo departamentas.

Chicago Tribune korespondentas Washingtono Robert Wiedrich praneša, kad Hanrahan savo special delivery laišką išsiuntė po to, kai teisingumo departamento kriminalinio skyriaus viršininkas Fred Vinson dukart buvo atmetęs jo planus imtis žygių prieš Giancaną.

Kriminalo sindikatas per anksti triumfavo

Giancana vėl bus šaukiamas prieš grand jury

Jungt. Valstybių prokuroras Chicagoje, Edward Hanrahan pasiuntė teisingumo departamentui į Washingtoną special delivery laišką, prašydamas leisti vėl pašaukti kriminalo sindikato bosą Momo Giancaną prieš grand jury, kurs savo posėdžius pradeda Chicagoje ateinantį liepos mėnesį. Giancana prieš savaitę laiko buvo paleistas iš kalėjimo vieno teisingumo departamento valdininko įsakymu, uždraudžiant Hanrahanui toliau Giancaną persekioti. Buvo ir Naujienose rašyta apie iškilmes Giancano rūmuose, kai šiam iš kalėjimo grįžus Cosa Nostra

Atvykstantiems iš Argentinos į Jaunimo kongresą atstovams birželio 18 d. (šeštad.), 7 v. vak. ruošiamos sutiktuvės Sharco restorane, 7840 So. Western Ave. Pubūvio - vaišių metu gros Lietuvių orkestras. Kviečiame ypač gyvenusius Argentinoje lietuvius ir kitus tautiečius gausiai dalyvauti sutiktuvėse. Dėl rezervacijų iki birželio 15 d. prašome skambinti iš ryto nuo 11 val. — 3:30 v.p.p. J. Vedegui, telef. 925-5597, vėliau — nuo 6 val. vak. V. Diminskiui, telef. PR 8-5987

Rengimo Komisija (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAJIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

AR IR KITUR YRA NAMŲ?

GELSVAS — 2 BUTŲ 7 metų mūras. Daug priedų, prie 71 ir California. \$41,700, arba geras pasiūlymas. Pajamų \$7,000. Kaina \$64,000.

2 BUTŲ MEDINIS, 6 ir 5 kambarių, 2 atskiri šildymai. Marquette Parke. \$21,500.

6 BUTŲ MŪRAS, alyva šildymas, 50 pėdų lotas. Prie Marquette Parke. Pajamų \$7,000. Kaina \$64,000.

MORO REZIDENCJA ir garažas, 6 kamb., kabinetinė virtuvė, kokių vonia, įrengtas rūsys, išskirti vamzdžiai, alum. langai, apie 71st ir Campbell. \$22,000.

BIZNIO MŪRAS MIELAM GAGE PARKE, patogi patalpa ir modernus 5 kamb. butas, naujas šildymas, nauja elektra, stogas, langai, kabinetai, vertingas lietuviui, bižnieriui, \$17,350 arba pasiūlymas.

DIDELIS 5 METŲ, 5 1/2 kamb. mūras, platus lotas, alum. langai, karpetai, arti "Margučio", proga už \$16,950.

2 BUTŲ MŪRAS, 2x6, naujas gazo šildymas, reikia matyti ir nupirksit už \$26,950.

PAJAMŲ MŪRAS, 6 ir 3 kamb., gazo šildymas, sausas beismotas, garažas, Marquette Parke. \$21,900.

ATEIKITE — VISADA TURIME GERŲ NAMŲ.
VALDIS REAL ESTATE
2458 W. 69th Street — Tel.: RE 7-2000

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMAI — NOTARIATAS — VERTIMAI.
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ

BELL-REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

- NAMŲ IR BIZNIO PIRKIMAS - PARDAVIMAS
- NOTARIATAS
- PATVIRTINTI VERTIMAI
- IMIGRACIJOS POPIERIAI
- PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

Čia gaunama soc. draudimo knygelė lietuvių k. Kaina \$1.00.

LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PProspect 8-5454

MŪRINIS, 6 butai, 3 po 4, 2 po 6 ir vienas 5-ų. Centralinis šildymas, geros pajamos. Gerai prižiūretas namas McKinley Parke.

SIMAITIS REALTY
& INCOME TAX SERVICE
2737 WEST 43rd STREET
CL 4-2380

OUR LADY OF THE SNOWS parapijoj, apylinkėj 49th ir LaPorte (4934 West) 10 metų senumo, 4 1/2 kamb. padidinamas bungalow. Rūšys, gazo šildymas, aluminum dvigubai langai ir tinklai, nuo sienos iki sienos kilimai, daug priedų, puikiam stovyje, parduoda savininkas, apžiūrėti tik iš anksto tel. susitarus. LU 2-5913.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

NUTEKĖJIMO VAMZDŽIAI IR RINOS
Patyrusių specialistų nauji ir taisymo darbai. Įvairūs stogai ir kaminalai. Dažymas iš lauko pusės.

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778.

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąjūdingai ir garantuotai. Apšakčiavimai nemokami.

Turi leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

Domas Zukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų.

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.

KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Eame apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COUPLE
Middle aged, for Janitorial Service in small office building. Permanent position with triple AAA rated company. Excellent working conditions. Good wages. Near North.
Call R. W. EDWARDS
944-2030

REIKALINGOS SLAUGES
Subrendusios moterys, pastovus darbas, geras atlyginimas, maloni aplinka, puikus susisiekimas, gyventi vietoje ar kitur.
5838 No. SHERIDAN RD.
AM 2-4198

SEWING MACHINE OPERATORS
2 needle, single needle, and tackers. Good starting wage and piece work. Many fringe benefits. Interesting work and overtime if desired.

BEARSE MFG. CO.
3815 W. CORTLAND ST.

SEAMSTRESS AND COUNTER GIRL
Full Time
Experience Helpful
Call 264-3755

VYTAUTAS RADŽIUS SUPIAUSTYTAS
Vytautas Radžius, Chicago's Lietuvių Vyrų Choro ir Operos vadovas, šeštadienio vakare Chicagoje buvo sunkiai sužalotas. Iš didmiesčio jis važiavo namo. Išlipo Loomis gatvėje ir laukė buso. Prie jo pritrėjo 6 negrai ir pradėjo kabinėtis. Matyt, kad Radžius jiems pasi-

REMODELING CONTRACTOR
Taisau senus stogus ir uždedu naujus. Taisau senus kaminius ir pastatu naujus. Taisau duris, langus, vartus ir atlieku visokį vidaus ir lauko dažymą. Darbas garantuotas ir apdraustas. Skambinti tarp 6-7 val. ryte arba nuo 3 iki vidurnakčio. LA 3-9581.
PIJUS SVELNYS
3237 SO. LITUANICA AVE.

AUTOMOBILES—TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1,000

BALZEKAS MOTOR SALES
"U WILL LIKE US"
CHRYSLER • IMPERIAL PLYMOUTH • VALIANT

4030 Archer — VI 7-1515

priešino. Užpuolikai du kartus parmušė Radžių ant žemės, o vėliau supiaustė peiliais ir pakilo. Radžius buvo nuvežtas į ligoninę, kur jam buvo suteikta pirmoji pagalba.

REMEDIATION CONTRACTOR
Taisau senus stogus ir uždedu naujus. Taisau senus kaminius ir pastatu naujus. Taisau duris, langus, vartus ir atlieku visokį vidaus ir lauko dažymą. Darbas garantuotas ir apdraustas. Skambinti tarp 6-7 val. ryte arba nuo 3 iki vidurnakčio. LA 3-9581.
PIJUS SVELNYS
3237 SO. LITUANICA AVE.

REMODELING CONTRACTOR
Taisau senus stogus ir uždedu naujus. Taisau senus kaminius ir pastatu naujus. Taisau duris, langus, vartus ir atlieku visokį vidaus ir lauko dažymą. Darbas garantuotas ir apdraustas. Skambinti tarp 6-7 val. ryte arba nuo 3 iki vidurnakčio. LA 3-9581.
PIJUS SVELNYS
3237 SO. LITUANICA AVE.

REMODELING CONTRACTOR
Taisau senus stogus ir uždedu naujus. Taisau senus kaminius ir pastatu naujus. Taisau duris, langus, vartus ir atlieku visokį vidaus ir lauko dažymą. Darbas garantuotas ir apdraustas. Skambinti tarp 6-7 val. ryte arba nuo 3 iki vidurnakčio. LA 3-9581.
PIJUS SVELNYS
3237 SO. LITUANICA AVE.